

Taxa postală
plătite în num.
No. 224.713-929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj-Ko-
lozsvár, Stra-
da Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 10.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kü-
lföldre: Havonta 1, negyedévre
félévre 6, egészévre 10 dollár.
A felírások díjszabás szerint.
"KELET" az erdélyi és
zsidóság egyetlen napil-
keink utánpótlását e-
rás megjelölésével eng-

KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő Jámbor
F. Bukaresti szerkesztő: Hátszegi
Ernő, Str. Sf. Constantin Nr. 31.

Ara 5 lej

Kedd, 1933 Jan. 3.

3693. ÉV
T. BEH. 5.

XVI. ÉVF.
2 SZÁM.

Csak kettőt szabad...

A litván parlament elé egy antiszemita papképviseelő törvényjavaslatot terjesztett.

Mit mond a törvényjavaslat? Nem kevesebbet, mint azt, hogy tiltásuk meg minden zsidónak, kettőnél több gyermeket a világra hozni.

Ez aztán rekord. Ilyesmi Cuzának sem jutna eszébe. Ó példál csak az egyeteméről, a szabad pályáról és a gazdasági élet többi ágából akarja kikergetni a zsidókat.

A náciak már tovább mennek. Ők nemcsak az életben, hanem halottnak sem hagyják nyugton a zsidókat. Temetőiket, sírjait is szétdujják. Ne, hogy pihenjen a zsidó.

S most, 1933-ban, újévi ajándékként jött meg a litván pap és felállította az anti-zemita örület rekordját.

A zsidónak nemcsak élni, nemcsak meghalni, de születnie sem szabad.

Ezentúl nemcsak az egyetemeken és a gazdasági életben lesz numerus klauzusz, hanem a szülésben, illetve a születésben is.

Vajjon mi következhetik még ezután az antiszemita törvényhozásban...?

Konkurrálni kell

Azt jelentik Bukarestből, hogy már a hivatalos köröknek is feltűnt a romániai pénzhamisítóbándák elszaporodása.

Hát valamivel hamarabb is feltűnhetett volna. Mi ugyanis legalább az ötödik kisvezérünket írjuk arról, hogy a pénzhamisítóbándák „működése” mögött egészen komoly pénzügyi okok rejlenek, amelyekre nem a pénzhamisítók, hanem az államnak kellene orvoslást találni.

Meg lehetett volna ezt előzetesen is csinálni. Amikor a lejt stabilizáltak és olyan minimális pénzmennyiséget hoztak forgalomba, mely egyáltalában nem lehetett elegendő a szükségletek kielégítésére.

Mert egészen természetes, hogy ha egy cukorgyár kevés cukrot gyárt, mingyárt akad egy másik, amelyik gyártmányaival pótolja a hiányokat.

És ekkor a cukorgyár nem tehet egyebet, minthogy ő maga igyekszik több és több cukrot gyártani, hogy a konkurrenciát agyonüsse.

Ez az egyszerű kereskedelmi példa szolgáljon okulással a kormányoknak.

Tessék felvenni a harcot a konkurrenciával. Csináljanak több pénzt. Sok pénzt. Annyit, hogy a hamisítók ne kényszerüljenek magánúton kielégíteni a szükségleteket.

Ázsiai antant

Még nem tudni, vajjon komoly-e, vagy csupán egy kísérleti ballon feleresztésének jelentőségével bír-e egy ázsiai antant létrehozásának terve, melynek Japán, Kína és Oroszország volnának a tagjai.

Oroszország és Kína között az utóbbi hónapokban annyira egyhült a feszültség, hogy a nankingi kormány ismét felvette a diplomáciai összeköttetést Moszkvával. Kína, egy, mintegy 80 millió lelkes számláló területén kínai szovjetkötársaság alakult, amely természetesen szövetségben él az orosz szovjetekkel.

Kína és Oroszország között tehát egy ázsiai antant létrehozásának lehetősége korántsem tartozik a fantasztikumok birodalmába.

A két hatalmas, Európa egész területét messze meghaladó nagyságu országnak egyformán érdeke ugyanis a nyugati imperializmus elleni védekezés, mely különösen Kína felé nyújtogatja telhetetlenül éhes csápjait.

Tárgyi és lélektani vonatkozásban tehát Kína és Oroszország között adva van egy hatalmas ázsiai antant kialakulásának bázisa.

Sokkal komolyabb nehézségek merülnek fel azonban Japánnal szemben, éppen a mandzsuriai kérdés miatt.

Japánnak halálos ellenfele Amerika, de e pillanatban halálos ellenfele Kína is, amelytől rabló módjára orozta el Mand-

Megszüntetik Ausztriában a transzfermoratóriumot

BECS, január 2. Az Ausztriának adandó nemzetközi kölcsön ratifikációja folytán elhatározták a transzfermoratórium megszüntetését.

A kölcsön kibocsátására valószínűleg februárban, vagy márciusban kerül sor.

A japánok offenzívát indítanak Peking ellen

London, január 2. A Dalily Herald helyzetjelentést közöl a távol Keletről. A jelentés szerint a japánok nagyobb erőket vontak össze Mandzsuria déli részén, hogy előnyomuljanak Jehol tartományba, amelynek fővárosa Cseng-Teh 120 mérföldnyire fekszik Pekingtől, azután pedig

megszállják magát Pekinget is. A japán repülők erős felderítő szolgálatot végeznek ezeken a vidékeken. Kína minden erejével felkészül a japán invázió megakadályozására és Jehol megvédésére, úgyhogy újabb háborus bonyodalmakra van kilátás.

A világ jegybankjainak aranykészlete a múlt évben ötszázmillió dollár értékkel gyarapodott

London, január 2. A newyorki lapok közlései szerint a világ jegybankjainak aranykészlete az elmúlt évben 500 millió dollár értékkel gyarapodott, ami lényegesen meghaladja az évi aranytermelés mennyiségét. Anglia az év első felében növelte aranyállományát, de a december közepén kifizetett amerikai adósságrészlet következtében, aranyvesztéssel zárta az évet. Ez a veszteség

azonban mindössze 5 millió dollár értékű. A legsúlyosabb aranyvesztést ezúttal is a Német Birodalmi Bank szenvedte. Aranykészlete egy év alatt 798.5 millió márka értékűre esett vissza, ami már csak alig 35 százaléka a négy év előtti 2 milliárdot meghaladó aranykészletnek. Németország 180 millió márka értékű aranyat veszített.

Véres politikai összetűzések Szilveszter éjszakáján Németország nagyvárosaiban

Újévi üdvözlések voltak Hindenburgnál. Táviratváltások Hindenburg és Miklas között

Berlin, január 2. A birodalmi fővárosban szilveszteréjszakai politikai jellegű véres összeütközéseknek két halálos áldozata s nyolc súlyos sebesültje van. Mintegy harminc ember került letartóztatásba. Hamburg St. Georg városrészében és Trier egyik elővárosában is véres összeütközések voltak a nemzeti szocialisták és a kommunisták között, összesen mintegy negyven sebesülttel.

Ugyancsak a Saale melletti Halle közelében levő Ammensdorfban véres összeütközések voltak szélső jobb- és szélső baloldali politikai ellenfelek csoportjai között. Hat sebesültet szállítottak kórházba. Több letartóztatás történt.

Berlin, január 2. Hindenburg elnök az újévi alkalmából fogadta a diplomáciai kar tisztelgését. Üdvözlő beszédet az elnökhöz Orsenigo Cesare berlini pápai nuncius intézte a diplomaták nevében.

Hindenburgot a birodalmi kormány és a birodalmi gyűlés részéről is üdvözlözték az újévi alkalmából.

Egyidejűleg Hindenburg elnök és Miklas osztrák szövetségi elnök között az újévi alkalmából táviratváltás volt. Mindkét részről hangzottak a két ország között fennálló szivélyes és szoros baráti viszonyt.

— Irország déli partvidékén rendkívül viharos az óceán. Londonból jelentik: Irország déli partvidékén az óceán rendkívül viharos. Ma nem indultak hajók a kikötőkből. Courtmacherry kikötője előtt egy halászhajó elsüllyedt. Négy halász életét vesztette. A hatalmas hullámmal nagy károkat okozott Cork, Dungarvan, Queenstown és Skibbersen kikötői műveiben.

zsúria termékeny területét. Oroszország sem nézi jószemmel ezt a rablóhadjáratot és pedig nemcsak elvi, de hatalmi szempontok miatt sem.

Ezzel szemben azonban még a japán imperialisták is tudják és érzik, hogy az angol és amerikai imperializmus bármikor kész fegyveresen leszámolni velük is.

S éppen ezért a japán imperializmus legintranszigenőbb képviselői sem esnek távol attól a megfontolástól, hogy egy

ázsiai antant létrejövele nemcsak mindörökké gátat szabna az amerikai, az angol és francia imperializmusnak a Távolkeleten, de egyszersmind az egész Kelet felszabadulását eredményezhetné a nyugati imperializmus igája és befolyása alól.

Ha ez létrejön — mert könnyen létrejöhet — akkor a világ hatalmi egyensúlyában lényeges változások fognak beállani.

VILÁG TÜKRE

Jakob Goldschmidt

December 31-én este töltötte be ötvenedik életévét Jakob Goldschmidt. Páratlanul csodálatos karriert futott meg ez a zsidó férfiú, aki az utóbbi évek pénzügyi alakulásainak centrális figurája volt. A Hannover melletti Eldgrenből indul el regényes pályafutása. 1907-ben Berlinbe kerül, 1910-ben pedig Julius Schwarz-zal megalapítja a „Schwarz, Goldschmidt et Co.” bankintézetet, amely rövidesen nagy fellendülésnek indul. 1918-ban a németországi Nemzeti Bank vezetőségébe hívják meg. 1921—22-ben végrehajtja a Nationalbank és Darmstädter Bank egyesülését „Darmstädter und Nationalbank” név alatt, amelynek az utóbbi időben a nagy pénzügyi krízis következtében likvidálnia kellett. „A német gazdaságnak súlyos időkben való szanalásáért, reorganizációjáért és ujjaélesztéséért” a heidelbergi egyetem díszdoktorrá avatja Jakob Goldschmidtet.

A zsidó közéletben is élénk aktivitást fejtett ki, különösen a zsidó tudomány és a szociális törekvések támogatása és előmozdítása terén. Elnöke az „Encyclopaedia Judaica” vezérlo bizottságának és előjárásági tagja az „Akademie für die Wissenschaft de Judentumss” nevű tudományos társaságnak.

Ötvenedik születésnapja alkalmából nagy cikkében foglalkoznak személyével a német lapok. Ez a születésnap azonban magas ivbe lendülő életpályájának kritikus periódusában esik bele. Az utóbbi évek megrázkódtatásai ugyanis alapjaiban rendítették meg a ma is töretlen munkaerővel és vasidegekkel küzdő Jakob Goldschmidt karrierjét is. Annak a Goldschmidtnek, aki miatt 1931 július 13-án bekövetkezett a német bankzárlat. És utána az a pénzügyi számum, amely végigsöpör az egész Duna-médecén. Sőt talán ez a jelentéktelen külsejű, halkszavu, modorában néha bizonytalan „kis zsidó” felelős azért, ha néhány héttel a DANAT fizetési nehézségei után a Bank of England sem tudta teljesíteni több fizetési kötelezettségeit: és Anglia letért az aranylápról.

Szinte valószínűtlen a gazdasági világválság mélypontra zuhanásának története.

Fizetési nehézségekbe került a német textilgyárak egyik csoportja. Részint azért, mert a Lachsen-fivérek úgy éltek, mintha feudális főurak volnának, nem gyárigazgatók egy háborummentes országban. Amikor kiderült, hogy a DANAT-bank nagy kötelezettségeket vállalt a Lachsen-fivérek textilvállalatáinak, a DANAT ellen is megindult a koncentrikus roham.

Igazán hosszú ideig védte ki a támadásokat Goldschmidt. Külföldi hitelezőinek hetek alatt 20.000 millió lejt fizetett vissza.

Talán sikerült volna ez a hősies védekezés. De egyrészt saját bankjának igazgatói támadták hátba vezérüket. Mert az előlépés lehetőségének tekintették a válság bekövetkezését. Másrészt a legnagyobb német pénzügyi vezető, a Deutsche Bank vezére, az ugyancsak zsidó Wassermann látta úgy, hogy most vékezhet legveszélyesebb versenytársával.

Goldschmidt valóban megbukott. De úgy, hogy bukásának napján a Deutsche Bank sem vállalta több fizetési kötelezettségeinek teljesítését. Wassermann kénytelen volt kérni a teljes és általános bankzárlat elrendelését.

Két hiteles tanu írta le 1931 július tizenkettőjének végzetes éjszakáját. Brüning kancellár már második éjszaka nem jutott ágyba. Idegei ugyanugy cserbenhagyták őt, mint a köréje gyűlt bankvezéreket. Javarészt öreg urakat, akik nem szokták meg, hogy több éjszaka virrasszanak át egymásután. Felbomlott a rend. A birodalmi kancellár szobájában egyre több volt az olyan vendég,

akiket senki sem hívott meg és akik kérelmül adtak tanácsot.

A tárgyalásokból éppen csak a DANAT elnökét és főreiszvénését zárták ki. Az elsősorban érdekelt felet. Goldschmidt odahaza, bankjának irodájában várta a döntést. És közben fedezte fel azt, hogy — saját vezérkara szőtt összeesküvést ellene.

A kancellári szobában pedig foly tovább a tárgyalás. Amíg győzött a Deutsche Bank álláspontja. Győzött a mégis csak zseniálj Goldschmidt mégis csak közepes ellenfele: Wassermann. Elhatározták, hogy a DANAT pénztárai ne nyiljanak meg másnap reggel... De néhány órával utóbb Wassermann már sápadtan kérte, hogy a Deutsche Bank is maradjon zárva. Mert egy ország második bankjának bukása következményekkel jár az ország első bankjára nézve is.

Jacob Goldschmidt semmi rokonságban nem volt azzal a Goldschmidt-családdal, amelyik összeházasodott a frankfurti Rothschildokkal. Egészen lennről jött fel. Összeköttetések és — alaptőke nélkül.

Midőn a DANAT egy-két év alatt Németország második nagybancijává nőtte ki magát, Goldschmidt azt hitte: neki kell megmentenie a német birodalmat és Európát. Talán nem is jut bajba, ha csak saját bankjával törődik és semmi más. A magánéletben hihetetlenül, valószínűtlenül szerény volt. Óvatosan, habozva fejtette ki mindig érdekes nagy terveit. Bankelnöki szobájában viszont — Európát akarta gazdaságilag újjáépíteni. És mialatt a pénzügyminiszterek, a kancellárok, a nagyhatalmak követői tőle kértek tanácsot, nem vette észre, hogy saját bankjának igazgatói már nyaka köré vetették a hurkot.

A DANAT-bank néhány ambiciózus igazgatójának palotaferradalmi a vezérigazgató ellen. Ez volt a kezdet... De hol lesz a vég?

Kár a bűnbak szerepébe állítani ezt a szerény és kedves, jóhiszemű és majdnem zseniális német bankárt. Mert Goldschmidt inkább — áldozat. Áldozata annak a babonának, hogy a szürke közép-szerűség emberei elismerik a kétség-telen, nagy tehetség jogát a vezetőserepre. A DANAT aivezérei, a német bank világ másodosztályú, közepes emberei elgáncsolták ezt az igazán nagy tehetséget. És elgáncsolták vele együtt az összes német bankokat, az egész német gazdasági életet, sőt egész Európát.



Szt. László
kellemes illatú
plpere-szappan
fertőtlenítő hatása megőrzi
betegségekétől

Dr. KULCSAR ISTVÁN:

Bevezetés az individuál pszichológiába

Tartalmi kivonata: Az őseMBER lélekismerete. — Az egyén, mint célirányított egység. — A szervek fogvatékosága. — A „fiziológia fogvatékosága”. — A fogvatékoság létrejöttének tényezői. — A fogvatékoság-érzés kompenzációja, a személyiség fejlődésvonala. — Az ideges jellem. — A tehetség. — Gyerekkori hibák. — Idegesség és elmebaj. — Elzúllás és bűnözés. — Szexualitás problémája. — A kutura. — Nevelés. — Az idegesség gyógyítása. — Önnevelés. — Függelék: Az Individuálpszichológia története.

Ára 98 Lel. — Kapható az
UJ KELET könyvostályában.

Mafalda asszony politikai jóslatai az 1933. polgári évre

A bukaresti jósnők királynője a politikai helyzet tisztulását várja 1933-tól

Bucuresti-Bukarest, január 2. A Calea Grivitei vége felé találtam rá Mafaldára, a bukaresti Pithyára. Régi, rozoga házban lakik, a földszinten, az udvar barátságatlan, a külvárosok atmoszférájával, a láncban tartott kutya dühösen visorítja rá a fogait.

Am az előszobában barátságosan meleg légkör fogad. Süppedős perzsák borítják a parkettet, drága antik butorok, nehéz selyemfüggönyök, értékes régi képek.

Sem bagolyhuhogás, sem macskanyivakolás. Semmi a tipikus boszorkányosság birodalmából. Finom uri hely, ahova állandóan ellátogató Bukarest társadalmának „krémje”. Ide ugyanis nehezen teheti be lábát a szegényebb halandó. Madame Mafalda olyan taxákat szed, hogy azokkal tökéletesen elriasztotta magától a pórnépet, a szegény kis cselédlányokat, a csodaváró külvárosi munkásasszonyokat. Perzsabundás, drága parfümíllatot hozó elegáns dámaik adják egymásnak a kilincset a Grivitei ucai jósdában, Mme Mafalda birodalmában.

A jósnők királynőjénél

Mme Mafaldához az előszobában szolgálatot teljesítő elegáns és kintünő üzleti érzelmeivel rendelkező fiatal titkáron keresztül lehet bejutni. Előbb a titkár kérdezi ki az embert. A látogatóval kérdőívet töltet ki, majd bemegy a „szentélybe” és néhány perc múlva beléphetek a bukaresti jósnők királynőjének kabinetjébe.

Mély fotelben ül. Se nem öreg, se nem fiatal, se nem szép, se nem csunya. Főjén turbán, nyakán, kezén és ujjain drága ékszerek, rubintok, briliánsok. A szoba keleti pompával van berendezve. Alacsony, párnás kőrszékek, köröskörül puha kerevetek, drága perzsák, a közepen alacsony török asztalkán valami füstöl. Az ablakok le vannak függönyözve és a szobában misztikus félhomály. Az egyik sarokban földgömb. Egy vitrinben különböző felekezetek régi kegyeszei. Indiai szobrocskák, sok Budha-szobor. Két Fáraó és egy bronz Sfinx. Tizenkét képen a tizenkét időszak: a bölény, a rák, a bakk, a hal, a vízöntő... Ez Mafalda birodalma.

A diplomás jósnő

Megmutatja „diplomáit”. Autentikus iratok Indjából. Mert Mafalda asszony — saját állítása szerint — a Gangesz partján, a dervisek földjén szerezte csodálatos „tudományát”, amely áll tenyérből olvasásból, kártyavetésből, valami burában fejlesztett füstkarikák titkainak felderítéséből. Előtte az emberi mult, jelen és jövő, mint a „tenyere”.

A tudománya nemcsak egyénekre, hanem a társadalomra, nemcsak egyes országokra, hanem az egész kozmoszra is kiterjed.

Madame Mafaldával bevonult Romániába a nagystilű jóslás papnője. Egy polcon vaskos bőrkötésű köteteket pillantok meg. Az egyikben a nagy, a másikban a kis Larousse-t ismerem meg, encyklopédiák, ha jól láttam az egyik kötet a csillagászat birodalmából meríti tartalmát...

— Eszerint önt nem a saját baja, hanem az egész emberiség bajai érdeklik — fordul hozzám komoly arccal, miközben szemével fürkészőleg kutat a szememben. Pár pillanatra hallgatás után ismét megszólal:

Aldani és átkozni fogják

— Pedig magának sok mondanivalóm volna... A bölény havában született... A vízöntő korszakban nagy szerepet fog játszani az emberiség boldogságáért vívott harcban... Majd pár pillanatra újabb szünet után: — és győzni fog... sokan fogják áldani a nevével... de lesznek, akik átkozni fogják... Önnek egy barátja vezető szerepet fog kapni és ön segíteni fog neki nagy művében. Mme Mafalda válogatott szavakkal, kifogástalanul fejezi ki magát.

— De térjünk át az ön kérdéseire. — A kérdéseket — hívtam fel a figyelmét — az újévre való tekintettel teszem fel éppen most. Madame meg fogja tudni mondani, milyen nagyobb eseményeket várhatunk az újévben? Madame Mafalda nagyon óvatosan teszi fel a kérdést:

— Politikai vagy gazdasági téren?
— Ma a két probléma már egyet jelent — válaszolom.

Es Mme Mafalda leveszi az üvegbura fedelét. Szájához emeli Siva kis bronzszobrot, lehunja szemét, ajka megmozdul és érthetetlen szavakat mormol, majd a füstölő üvegbura fölé hajolva, tágira kinyitott szemét a füstkarikákra meresztve monoton hangon beszélni kezdett:

A hal jele alatt élünk

— Még 27 esztendő választ el bennünket 1960-tól, amikor a vízöntő korszaka fog rákköszönteni. Most a hal jele alatt élünk. Ez a civilizáció és az arany korszaka. 1960-ban bekövetkezik az emberek benső megjavulása. Az aranyak nem lesz többé értéke. Az egoizmus ismeretlen érzés lesz.

— Ne menjünk olyan távolra — szakitom félbe. — Azt szeretném tudni, hogy 1933-ban mi történik?

— Éppen most akartam áttérni a közvetlen jövőre — mondja szemrehányó arccal Mme Mafalda. — 1933 némi enyhülést hoz — természetesen még távol állunk a teljes nyugalom korszakától. Agitácók, váratlan események, meglepetések bekövetkezhetnek... de a javulás utjára léptünk és ez a fő... A polgári rendszer felbomlása megakadályozhatat-

Ismeretlen méreggel öngyilkosságot követett el Kolozsváron egy szigeti papirkereskedő

Szigeti hozzátartozóinak három levelet hagyott hátra Pasca Stefan, akinek felépülésében nem bíznak az orvosok

Cluj-Kolozsvár, január 2. (Az Uj Kelet tud.) Január 1-én délelőttjén Kolozsváron öngyilkosságot követett el Stefan Pasca máramarosszigeti papirkereskedő. Stefan Pasca átmenetileg ismerőseinél szállt meg a Ferenc József ut 132 szám alatt. Délben telefonon értesítették a házból a mentőket, hogy valaki a házban megmérgezte magát. Azonnal kiszállt mentők haldoklóval találtak ágyában Pasca Stefan, éjjeliszekrényén három levéllel, amelyeket szigeti rokonaihoz és ismerőseihez írt.

A mentőorvos nem tudta megállapítani, hogy Pasca milyen méreggel akart

lan... az összeomlott vagyonekat nem lehet többé feltámasztani...

Csodálkozva nézek Mme Mafaldára. Nem hittem róla, hogy ő ilyesmit is tud. De ő mély meggyőződéssel folytatja:

Az egész világ szabadulni akar adósságaitól

— Látok egy embert, aki a súlyos gazdasági krízis közepette meg fogja találni a módszert a kereskedelem és ipar reorganizálásának és a pénzügyi nyomás fel fog engedni. Az egész világ igekezni fog szabadulni az adósságoktól.

Míntha Argetoianu hallanám beszélni, de előttem Mafalda asszony áll és ő biztos hangon folytatja:

— De ime fekete pontok gyűlnek össze a föld több pontján. Sok fekete pont gyűl össze Középeurópa helyén.

— A háboru utáni idők felgyülemlétt és megoldásra váró problémái forrnak, csak egy szikra hiányzik és minden robban újra... de annak előrelátó, megmondó politikusok és ezeknek sikerül talán elhárítaniok a fekete pontokat... Nagy tudományos felfedezések... A tisztulási folyamat különböző társadalmi megmozdulásokban nagy lépéseket tesz 1933-ban. Néhány nagy orvosi felfedezés... a nacionalizmus reneszánsza... a leszerelési konferencia még mindig nem hoz végleges döntést...

Ezt az utóbbit míntha mi is meg tudtuk volna jósolni. Sőt ha egy kissé megértettük volna magunkat, Mme Mafalda egész prognózisát fel tudtuk volna állítani.

Es ezért nem is kell Mme Mafaldának megharagudnia. Az ő üzletét mi úgy sem tudjuk elrontani. Az ő birodalma nem a politika. Maradjon csak meg a szerelem berkeiben. Hátszegi Ernő

véget vetni életének. A rendkívül súlyos állapotban levő kereskedőt a klinikára szállították, azonban egyelőre ott sem sikerült megállapítani, hogy milyen méreg vetett be Pasca. Az öngyilkos egy kis üvege tartalmát ürítette ki, mely mérge savat tartalmazott. A kereskedő szervezete egész éjszaka küzdött a méreggel, de állapotában javulás nem állott be. Az orvosok nem bíznak felépülésében. A rendőrkészletre értesítette a papirkereskedő szigeti hozzátartozóit a szerencsétlenségéről. A nyomozást a negyedik kerületi rendőrség folytatja.

Harminckilencévi házasság után elvált és azután megölte a feleségét

Az asszonygyilkos önként jelentkezett, de majdnem kidobták a rendőrségről

Chicago, január 2. Egy öreg, didergő ember állított be késő este a North Avenue-i rendőrállomásra és nagynehezen előadta, hogy azt akarja, hogy tartóztassák le, mert megölte a feleségét. Az inspekciós rendőrhadnagy már éppen kikartá dobní, amikor a tekintete az estilapra esett, amely közölte, hogy két ember fogyott meg azzal Chicago-ban. A hadnagy arcára megértő mosoly ült, azt hitte, hogy az öreg éjszakára a meleg börtönben akar ülni.

— Szóval, megölte a feleségét. Hát csak mondja meg a nevét, majd talán lecsukjuk.

— John Meyers a nevem — hangzott a felelet — hatvankilenc éves vagyok. Valamikor bőrkereskedő voltam

A hadnagy megint csak mosolygott, mire az öreg ember dühbe jött:

— Ide hallgasson. Jobb lesz, ha elhiszi, amit mondok. Megöltém a feleségem. Bevartem a kopányját.

A rendőrtiszt felhívta az öregember lakása közelében levő rendőrállomást, a honnan kiment egy detektív a helyszínre,

aki pár pere mulva telefonált, hogy megtalálták az asszony holtestét. Meyerst azonnal letartóztatták és kihallgatása során elmondta, hogy a felesége 39 évi házasság után elvált tőle és a gyilkosság napján kikérgette a lakásból. Ezt nem tudta elviselni és megölte az asszonyt.

— Rádiózás a siron tul. Varsóból jelentik: A lengyel fővárosban néhány nappal ezelőtt meghalt egy rendkívül lelkes rádióbarát, aki arról volt nevezetes, hogy minden szabadidejét rádióhallgatással töltött. Amikor végrendeletét felbontották, meglepetéssel olvasták utolsó kívánságát, amellyel azt kérte az elhunyt, hogy a koporsójába detektoros készüléket helyezzenek el, a fejére fülhallgatót illesszenek és sirhantja fölé antennát feszítsenek ki. A hozzátartozók teljesítették a kívánságot és most a varsói temető szomorufüzek alatt áhítatos lélekkel hallgatja a szférák muzsikáját a minden bajjal, bánattal, világházzal és a légköri zavarokkal örökre megbékélt rádiós.

Satu-M
Kelet-M
Kelet-M
márme
antiszem
szemben
olyan ant
nem a c
azon rom
dult meg
hatta est
bé volt
ciókra fe
párt nag
dr. Pop S
kodó zsid
ka és kö
olyan har
amelyet
erősnek t

Termés
lamációin
radni. A
kérni az
elnökétől,
az ilyen
meg fog
nemzeti
Gyulát, h
nagysoml
vall", am
hogy a l
mindazza
tiz év ót
ségbarát
A dol
hogy a r
listával
ba. Pop
raszpart
ugy talá
keret csa
ha a leg
propagan
Előtünk
ez az eg
cember 6
bocsátott
sal a vá
hívás töl
mondja:

„Ha ak
községből
reszténye
Ha ak
a járdák
ségi adó
lósítása s
évi jöve
koresmák
Ha ak
rok jöve
dok kezél
va,
Ha akan
tuelek, a
lesz a zs
vázója r
lehetetlen
guknak a
hogy öss
mert mal
országún
Ha ak
amelyet
tanak ke
hetetlen
rendbej
kottalunk
Ha ak
közégségi
zsidók ke
családót
tatva
Ugy sa
párt list

„Ha ak
községből
reszténye
Ha ak
a járdák
ségi adó
lósítása s
évi jöve
koresmák
Ha ak
rok jöve
dok kezél
va,
Ha akan
tuelek, a
lesz a zs
vázója r
lehetetlen
guknak a
hogy öss
mert mal
országún
Ha ak
amelyet
tanak ke
hetetlen
rendbej
kottalunk
Ha ak
közégségi
zsidók ke
családót
tatva
Ugy sa
párt list

„Ha ak
községből
reszténye
Ha ak
a járdák
ségi adó
lósítása s
évi jöve
koresmák
Ha ak
rok jöve
dok kezél
va,
Ha akan
tuelek, a
lesz a zs
vázója r
lehetetlen
guknak a
hogy öss
mert mal
országún
Ha ak
amelyet
tanak ke
hetetlen
rendbej
kottalunk
Ha ak
közégségi
zsidók ke
családót
tatva
Ugy sa
párt list

„Ha ak
községből
reszténye
Ha ak
a járdák
ségi adó
lósítása s
évi jöve
koresmák
Ha ak
rok jöve
dok kezél
va,
Ha akan
tuelek, a
lesz a zs
vázója r
lehetetlen
guknak a
hogy öss
mert mal
országún
Ha ak
amelyet
tanak ke
hetetlen
rendbej
kottalunk
Ha ak
közégségi
zsidók ke
családót
tatva
Ugy sa
párt list

Ugy lá
nem nag
zsidók b

Jön
M

„Megállj zsidó, egy lépést sem tovább!”

A nemzeti parasztpárt nagysomkúti tagozata cuzista uszításba kezdett a szatmármegyei zsidóság ellen

Pop Sever ur bojkottot hirdet meg a szatmármegyei zsidó kereskedők és intellektuelek ellen

Satu-Mare-Szatmár, január 2. (Az Uj Kelet tud.) A politikai élet bizarr és megdöbbentő meglepetéssel szolgált Szatmármegye zsidó lakosságának. Egy új antiszemita agitációval találta magát szemben a megye zsidósága, még pedig olyan antiszemita agitációval, amely nem a cuzisták részéről, hanem éppen azon román politikai párt oldaláról indult meg, amelyetől a legkevésbé várhatta ezt, amellyel szemben a legkevésbé volt antiszemita szölamokra és akciókra felkészülve. A nemzeti parasztpárt nagysomkúti tagozatának elnöke: dr. Pop Sever ügyvéd bombázza gyalázó zsidóellenes röpiratokkal a városka és környékének román lakosságát, olyan hangot engedve meg magának, amelyet még a cuzisták részéről is tul. erősnek találna az ember.

Mit szól ehhez Maniu?

Természetes dolog, hogy Pop ur proklamációinak ügye nem fog ennyiben maradni. A Zsidó Párt felvilágosítást fog kérni az ország felelős kormányának elnökétől, Maniu Gyulától, hogy türi-e az ilyen kutmérgező agitációkat. Es meg fogja kérdezni a kormányon lévő nemzeti parasztpárt elnökét, Maniu Gyulát, hogy azonosítja-e magát a párt nagysomkúti exponensének „politikájával”, amelyről mondanunk sem kell, hogy a legélesebb ellentmondásban áll mindazzal amit a nemzeti parasztpárt tíz év óta demokráciájában és kisebb-szebb kijelentéseiben hirdet.

A dolog előzményéhez tudni kell, hogy a nagysomkúti zsidóság önálló listával indult a községi választásokba. Pop Sever dr. mint a nemzeti parasztpárt somkúti tagozatának elnöke, úgy találta, hogy saját jelöltjének sikerült csak úgy tudja majd biztosítani, ha a legvadabb és a legrágóbb uszító propagandába kezd a zsidóság ellen. Előttünk fekszik az a felhívás, amelyet ez az egyensúlyt veszített ügyvéd december 6-kán, tehát a választások előtt bocsátott ki: „Somkútiak! felkiáltással a városka lakosságához. Ez a felhívás többek között a következőket mondja:

„Ha akarjátok...”

„Ha akarjátok, hogy kiséperjem a községből az utolsó zsidó lábát is, keresztényekkel pótolva őket.
Ha akarjátok, hogy megcsináltassam a járdákat, anélkül, hogy egy bani köz ségi adót fizessetek és ezen cél megvalósítása érdekében legalább 120 ezer lej évi jövedelmet préseljek ki a zsidó kereszmákból.
Ha akarjátok, hogy fokozzam a vásárok jövedelmét, kivéve mindent a zsidók kezéből és saját rezsisben gazdálkodva,
Ha akarjátok ti is, keresztény intellektuelek, akiknek élete egyre nehezebb lesz a zsidó intellektuelek hallatlan inváziója miatt, akik minden lehető és lehetetlen uton kaparintják meg maguknak a megélhetési lehetőségeket; — hogy összefogjunk, amíg nem késő, mert maholnap nem fogunk tudni a mi országunkban élni a zsidóktól.
Ha akarjátok, hogy a kereskedelem, amelyet csaknem teljesen a zsidók tartanak kezükben, minden lehető és lehetetlen uton (ugy, ahogy ők csinálják) rendbejőjjön azáltal, hogy mindent bojkottálunk ami zsidó.
Ha akarjátok végül, hogy az összes községi vállalkozásokat ki ragadjuk a zsidók kezéből, mintegy tíz keresztény családot munkához és keresethez juttatva
Ugy szavazatok a nemzeti parasztpárt listájára, szavazatok a körre.”

A felhívás váratlan eredménye

Ugy látszik, hogy a derék somkútiak nem nagyon akarták mind azt amit a zsidók bőrén szeretett volna realizálni

Pop Sever dr. A felhívásnak csodálatosan éppen az lett az eredménye, hogy a nagysomkúti zsidóság összefogott és az önálló lista a legtöbb szavazatot nyerte el a választásokon. Pop Sever dr. erre valamilyen platformot keresett, hogy vereségét önmaga és felette se előt szepítse. A legmegfelelőbb platformnak természetesen ismét az antiszemitizmus mutatkozott. Nos, december 21-én napvilágot látott Somkúton a nekibusult fiskális második „proklamációja” is, amely gyalázóadásban uszításban és a tények meghamisításában tulesz az első is. Ime Pop Sever ur gyönyörű prózája:

„1876-ban Nagysomkúton a magyarokon kívül 2575 román élt és két zsidó. Ma a magyarokon kívül csak 1575 román van a községben s körülbelül 1000 zsidó. A románságnak ezt az egykori bölesőjét a zsidók „zsidó-vár”-ra változtatták át s az ő rituális törvényük szerint dróttal hálózták körül.
Mire vártok még? A kés a torkotokon van!

Bojkott!

Egyetlen keresztény földmives, kereskedő, iparos sem tud többé élni a zsidóktól, ott, ahol a kisipar nyolevan százalékban a kereskedelem kilencvenkilenc százalékban az ő kezükben van. Munkátok minden hozadéka az utolsó baniig a zsidók kezébe jut. Micsoda sors vár fiaitokra ennek a zsidó áradatnak a sodrában? Nem látjátok, hogy az oroszok sorsára akarnak juttatni, akiket, 160 millió keresztényt lábba tapos

néhány ezer zsidó kommunista? Elérkezünk a tizenkettedik órához. Vagy lerázuk magunkról a kommunista zsidó parazitákat, vagy pedig az állam türelmével hagyjuk hogy ezek a férgek megnyek bennünket.

Utolsó kétségbeesésünkkel kiáltjuk valamennyien: *Megállj zsidó, egy lépést sem tovább, vissza!* Egyetlen orvosság van a népek eme sáskáival szemben: bojkott minden ellen, ami zsidó. Soha semmit ne vásároljatok tőlük. Ahogyan szöszök és svábok élnek nélkülük, úgy élhetünk mi is. Segítsük egymást, legyen az román vagy magyar, csak keresztény legyen. Lépjünk be az új esztendőbe azzal a tudattal, hogy örökre leráztuk magunkról a kommunista zsidó pócékat, akik a keresztény népek megsemmisítői voltak, vannak és lesznek is mindig. Ha nem követtek bennünket úgy az összeomlás vár reánk, amelyet az aljas kommunista zsidó vezető intellektuelek készítenek elő nekünk.”

Néhány személyt közöltünk csupán Pop ur proklamációjából. Mondaunk sem kell, hogy Szatmár megye zsidó lakossága megdöbben és felháborodva áll ezzel a „demokratikus” forrásból származó antiszemita agitációval szemben. A Zsidó Párt a parlament szószékéről fogja annak tisztázását kérni, hogy a nemzeti parasztpárt politikáját folytatja-e Pop Sever ur, vagy — ami sokkal valószínűbb — csupán egy kétségbeesett kisvárosi elektor feleltelen egyéni akciójáról van szó.

Sirt Hitler, vagy nem sirt?

Otto Strasser szerint Hitler sirt, amikor fivére kilépett pártjából

München, január 2. Sirt-e Hitler vagy nem sirt? E nem mindennapi érdekességű kérdés fölött folyik a vita nemzeti szocialista körökben. A náci vezér állítólagos könnyeiről Otto Strasser, a nemzeti szocialista pártból disszidált alvezérnek, Strasser Gregornak testvéröccse irt a „Fekete Front” című napilapban cikket. Otto Strasser azt állítja, hogy amikor a fivére kilépett a Hitler pártból, előzőleg

hangos jelenet játszódott le közte és Hitler között. Mikor Strasser szemrehányásokkal illette Hitlert, a pártvezér sirni kezdett.

A párt ekkor felszólította Otto Strasser a rektifikáló nyilatkozatot nem volt hajlandó leköszölni, mire dr. Frick náci-miniszter rágalmozás címén sajtópert indított a Fekete Front ellen. Erre a nyilatkozatra Strasser Otto újabb öt cikket jelentetett meg a Fekete Front egymásután következő számaiban, amelyekben részletesen ismerteti azt a jelenetet, amikor Hitler sirt Strasser előtt. Strasser azt is kijelentette, hogy türelmetlenül várja a főtárgyalást, mert állításait harmincöt tanuvál tudja igazolni. A per iránt érthető érdeklődés nyilvánul meg.



cialista pártból disszidált alvezérnek, Strasser Gregornak testvéröccse irt a „Fekete Front” című napilapban cikket. Otto Strasser azt állítja, hogy amikor a fivére kilépett a Hitler pártból, előzőleg

Károly király audiencián fogadta lord Melchet-et

Az uralkodó a zsidóság helyzete felől érdeklődött a lordnál, aki Bulgarian es Görögországon keresztül Palesztinába utazik

Bucuresti-Bukarest, január 2. (Az Uj Kelet tud.) Lord Henri Melchet az eredeti tervektől eltérően, vasárnap délután 5 órakor utazott el a fővárosból, ahol két-napos tartózkodása alatt meleg szeretettel vette körül a zsidó lakosság az angliai zsidóság kiváló fiatal vezérért. Szombaton délelőtt a Makkabi szervezet székhelyén gyűlést tartott a zsidó sportegyesületek romániai központjának vezetősége, Henri Melchet lord és dr. H. Lelever, a Makkabi világszövetség aktív elnökének részvételével. Az ülésen Lelever dr. elnökölt, aki hosszu expozében ismertette azokat a problémákat, amelyek a Makkabi-mozgalmat foglalkoztatják. Összefoglalta a szervezet munkaprogramját és ismertette azt a nagy fejlődést, amelyen a világszövetség keresztülment.

Királyi audiencián Szombaton délután három órakor lord Melchet, Margulius Lázár zsidó nagyiparos kíséretében Szinajába utazott, ahol az uralkodó közel egyórás audiencián fogadta a Makkabi világszövetség díszelnökét. Az audiencia során az uralkodó Anglia politikai aktualitásai felől érdeklődött az ifju lordnál, majd behatóan elbeszélgetett vele a zsidóság világhelyzetéről, az aktuális cionista problémákról.

Este féltizkor az Athene Pallaceban recepció volt a lord tiszteletére, utána pedig Max Auschnith látta házában vendégül a lordot.

Vasárnap délelőtt 11 órakor lord Melchet adott lunchot a bukaresti makkabi tiszteletére, majd délután fél 3 órakor a főváros legnagyobb tornatermében demonstratív tornagyakorlatokat végeztek a lord előtt a makkabisták.

Hogyan utazik a lord?

Lord Melchet Bukarestből Szófiába utazott, onnan pedig Athenen keresztül folytatja útját Palesztina felé. A lord meglátogatja a nagynevű édesapja Sir Alfred Mond által alapított Tel-Mond kolóniát, ahol közel egy hetet fog eltölteni. Érdekes, hogy messzeágazó vállalatának működését nem zavarja közel 4 hetes távolléte. Melchet ugyanis állandóan telefon és távirati összeköttetésben áll vállalatának vezetőivel. Csernovicból hosszabb telefonbeszélgetést folytatott Londonnal, mely nem kevesebb, mint 35 ezer lejbe került. A ploesti állomáson táviratot kézbesítettek neki, amely a lord afrikai vállalatától érkezett jelentést tartalmazta. A választ ugyancsak telefonon vagy táviratilag juttatja el a lord, aki így állandóan fentartja a kontaktust az egész világra kiterjedő pénzügyi, ipari és kereskedelmi érdekeltségével.

NAPRÓL NAPRA

Ujévkor a francia fővárosban 12 fok Celsius hőmérséklet mellett tavaszi, ferőjényes volt az időjárás.

Az afrikai keletkezni főkormányzó megsemmisítette azt a szerződést, melynek értelmében két évvel ezelőtt örökös birtokként átengedték a földmíveléssel foglalkozó bennszülötteknek azt a területet, amelyen utóbb páratlanul gazdag aranyterrnő lelőhelyet találtak. A területet megfelelő kártérítés mellett kisajátítják s a bennszülöttek kártalanítási összeget kapnak.

Élő emberről a jövőben a francia fővárosban csak abban az esetben fognak uccát elnevezni, ha ezt legalább 41 tanúcsapat ajánlja. A javaslatot így is csak benyújtása után három hónappal bocsátják szavazás alá. Nagynevű elhunytakról az illetők halála után öt évvel fognak uccát elnevezni, ha rendkívüli szolgálatot tettek az államnak, vagy a francia fővárosnak.

A profivá lett amerikai Jaffee gyorskorecsolyázó Eevensen és Staksrud norvég versenyzőknek is ajánlatot tett egy amerikai turára. A két hírességnek az amerikaiak 25 ezer dollárt ajánlottak fel. Tíz nappal ezelőtt a norvég Balangrud is profiszereződesre kapott fel-szólítást s ő azt el is fogadta. A napokban indul Oslóból Amerikába, ahol 10 ezer dollárért feladja amatőrségét.

Az amerikai Sing-Sing fegyház decemberi revüjének előadásából 8000 dollár jövedelmet juttattak a börtönlakók szűkölködő családjaik megsegítésére. A fegyencek futballmérkőzésük belépti díjaiból az elmúlt szezonban 10 ezer dollárt gyűlt össze, amelyet szintén kiosztottak a nyomorgó családoknak.

Milánó egyik szállodájában egy dus gazdag amerikai asszony lakosztályába erőszakkal kellett lehetővé tenni orvos bejutását, mert différiában haldokló két gyermekhez nem akart orvost engedni. Az anya olyan amerikai szektának híve, amely tiltja a betegek gyógykezelését és orvosok igénybevétele azzal az indokolással, hogy élet és halál egyaránt Isten rendelkezési s abba halandónak beavatkozni nem szabad.

A legolcsóbb magyar lexikon a Genius Kis Lexikon,

mely 1618 hasábján 110.000 sorban 40.000 cikket, 800 ábrát, 64 műmellékletet tartalmaz. Az 1932-es kiadás ára 545 lej helyett 120 lej fűtve, 150 lej egész vásonba kötve. Kapható az Uj Kelet könyvsztyályában az összeg és portóköltség (20 lej) előzetes beklüldése mellett (bélyegben is) vagy utánvétellel.

Jön a Szinkör **KIKI** egy kóristalany kalandjal A főszerepben: **ANNY ONDRA**

„1933-ban sokkal nagyobb lesz a palesztinai fellendülés, mint 1932-ben“

Prof. d. S. Brodetsky, a cionista executive politikai osztályának londoni vezetője Bukarestben

Brodetsky tárgyalásai Pallaisset bukaresti angol nagykövettel és Savel Radulescu külügyi államtitkarral

Az angolok nem győzik csodálni Palesztina kedvező gazdasági helyzetét

Bucuresti-Bukarest, január 2. (Az Új Kelet tud.) Prof. Selig Brodetsky, a cionista executive politikai osztályának vezetője Bukarestbe érkezett. Brodetsky december elején indult el Londontól s többek között meglátogatta Varsó és Csernovitz cionista szervezeteit. Varsóban igen érdekes nyilatkozatot adott a lengyelországi sajtó képviselőinek.

Anglia és a cionizmus

Lengyelországból — mondotta — indul ki a Palesztinába való Alijah leg erősebb áradata, a cionizmus azonban nem áll hivatása magaslátán Lengyelországban. A belső surlódásokat likvidálni kell és a praktikus Palesztina-munkát az első helyre kell visszaállítani. A politika nem lehet öncél, hanem megvalósítható és általános célok irányában kell haladnia. Az angolok nem győznek csodálkozni Palesztina kedvező gazdasági helyzete fölött. Senki sem tudhatja, hogy ez a helyzet stabil lesz-e. De minden jel arra mutat, hogy a palesztinai fellendülés 1933-ban sokkal nagyobb lesz, mint amilyen 1932-ben volt. Az angol kormány kedvező vámtarifákat készít most adni Palesztinának és általában a kormánykörökhöz való kapcsolatait lényegesen javultak. A világ zsidóságának példaszere, egységes tiltakozása Pasfield Fehérkönyve ellen meghozta kellő hatását. A jelenlegi gyarmatiügyi miniszter egészen másképp viseltetik a mi ügyünkkel szemben, mint Pasfield. A miniszter és a főkormányzó között szoros kontaktus áll fenn és valahányszor eljárak a gyarmatiügyi hivatalba, mindig megerősödik ez a benyomásom. A földnélküli arabok kérdése ma már nem probléma és a kormány rájött arra, hogy a depozitált araboknak reklamációjára csak egészen gyér mennyiségben érkeznek be.

Brodetsky Csernovicban és Jasiban

Varsóban nagy ünnepségekben részesítették a cionista executive politikai vezetőjét. Innen Csernovicba utazott Brodetsky, ahová december 23-án érkezett meg, a bukovinai cionista szervezet országos konferenciájára.

Péntek este ünnepi istentisztelet volt a csernovicai nagytemplomban Brodetsky tiszteletére, amelynek keretében dr. Mark főrabbi tartott ünnepi beszédet. Vasárnap résztvett a bukovinai cionista konferencián és több rendezvényen, majd Jasiba utazott, ahol ugyan csak nagy manifestációk fogadták.

Brodetskyt Bukarestben is méltó kezelettel fogadták. A tegnapi nap folyamán felkereste dr. A. Mibashan kíséretében, aki Jasiba utazott elébe. M. Pallaisset bukaresti angol nagykövetet, akivel hosszas megbeszélést folytatott a cionizmus aktuális kérdéseiről. Ma délután Savel Radulescu külügyi államtitkár vendége volt Brodetsky professzor. A cionista executive nevében köszönetet mondott a román kormánynak jóindulatáért és támogatásáért, amelyről több ízben tett tanulságot a cionista mozgalommal szemben úgy bel földön, mint Genfben.

Románia és a cionizmus

Savel Radulescu válaszában örömeinek adott kifejezést, hogy a kormány szimpátiájától biztosítja Brodetskyt a cionista mozgalom iránt és a jövőben is oda fog hatni, hogy elősegítse a Zsidó Nemzeti Otthon felépítését célzó ideális mozgalmat. Savel Radulescu közölte Brodetskyvel, hogy mint a leszerelési konferencia albizottságának elnöke több ízben lesz alkalma Genfben

utazni és örömmel fogja felvenni a kapcsolatot dr. Victor Jakobsohnval, a cionista mozgalom népszövetségi megbíztottjával.

Dr. Mibasham ezután ismertette a romániai cionista mozgalom, valamint Palesztina és Románia közötti kapcsolatok aktuális kérdéseit.

KÖZGAZDASÁG

Az amerikai Reconstruction Finance mérsékelte a bankok részére adandó kölcsönök kamatait

London, január 2. Az amerikai Reconstruction Finance tegnaptól számítva egy félszázéves időtartamra 5 és félszázalékról 5 százalékra mérsékelte a vasúti társaságok, bankok és más intézetek

részére engedélyezendő újabb kölcsönök kamatait. Az új kamattétel a régi kölcsönök hátralékos részleteire is érvénybe lép.

Az új adóbehajtási törvény az 1932-ik év jövedelme után fizetett adót hajtja be 1933 év első negyedében

A régi törvény előlegként kezelte azt az összeget, amit az adózó új adója megállapítása előtt fizet be

Bucuresti-Bukarest, január 2. (Az Új Kelet tud.) Ismeretes, hogy az új adóbehajtási törvény az adóbehajtásokat április elsejével kezdi, illetve ekkor kezdődik az új adók kivetése, ettől számítottan a fizetések. Március 31-én fog végződni az adóbehajtás éve. Ezt hívják egy költségvetési évnék és úgy az adókat, mint az illetékeket erre az évre állapítják meg. Az új törvény körül már is mutatkoznak hibák és merülnek fel panaszok, helyesebben aggodalmak amelyek a végrehajtási utasításban kell, hogy korrigáljon a törvényhozás.

Az adó megállapítása ugyanis nem a költségvetési év jövedelme után történik, hanem a naptári év jövedelméről beadott vallomások alapján. Kimondja a törvény átmeneti intézkedésként, hogy az új év első negyedében az adózóknak a múlt évi adó negyedrészt kell fizetniük. Ennek az intézkedésnek látszata az, hogy megkönnyíti az átmeneti állapotot, holott éppen az ellenkezője történik, súlyos sérelmeket tartalmaz különösen a kereskedelemmel szemben, amely a múlt évben összehasonlíthatatlanul szebben zárult, mint ebben az évben. A törvénynek ez az intézkedése pedig azt jelenti, hogy

ha az adózó jövedelme bármennyire lecsökkent, vagy megszűnt, még is meg kell fizetnie a múltévi adójának egynegyed részét.

Elképzelhető, hogy egy pénzügyi válság, vagy egy kereskedelmi válságnak mit jelent, ha 1933 első negyedében 1932. év adójának a negyedére eső részét kell fizetnie.

Az eddig érvényben lévő adótörvények szerint az év első negyedében az első negyedére eső adót csak előlegként hajtották be és az adózó többet fi-

zetett, mint amennyi az új adója volt, az előlegből ezt betudták. Az adóhivatalkok ezenkívül annyi előzékenységet tanúsítottak az adózókkal szemben, hogy ha hátraléka nem volt az adósoknak, akkor az első negyedében nem szorgalmazták az adó befizetését, hanem bevárták, amíg az adókövető bizottság megteszi kötelességét.

Ezzel szemben az új törvény szerint nem előlegként, hanem kötelező adóként fogják behajtani a negyedévi adót. Ez az ötödik negyedév lesz, ami természetesen távolról sem felel meg az adózók teherbíró képességének csak arra alkalmas, hogy a kereskedelem terheit még elviselhetetlenebbé tegye.

A kereskedőtestületek mindenütt meg tárgyalták már az adóemelést a törvénynek intézkedéseit és elhatározták, hogy a törvény módosítása, illetve a végrehajtási utasítás ilyen értelmű elkészítése érdekében úgy a kamarák, mint a kereskedelmi testületek utján meg fogják tenni a szükséges lépéseket.

Elkészült az izzólámpák megadóztatásáról szóló törvény Csehszlovákiában. Prágából jelentik: A csehszlovák kormány az adóztatásnak egy egészen új, eddig nem kultivált nemét találta fel. Adót fog kelleni fizetni az izzólámpák használata után. A pénzügyminisztérium törvényelőkészítő bizottsága már elkészült az új adónemről szóló törvénytervezettel. Az új adó évi hozadéka tízmillió cseh korona lesz.

Új törvényjavaslat a globális adóról. A napokban nyújtják be a globális adóról szóló új törvényjavaslatot, amely azoknak az adófizetőknek, akik pontosan fizetik globális adójukat, 5 százalékos kasszaskontót helyez kilátásba, míg a hátralékos

adófizetőknek 10 százalékkal felemeli a globális adóját. Ez az intézkedés a mai inkasszó-viszonyok mellett inkább káros, mint hasznos és az adófizetők inkább a hátralékokra szóló büntetést érzik súlyosabban, mint a pontosan történő fizetés után nyújtott kedvezményt.

A liszt új vámpótléka Csehszlovákiában, Prágából jelentik: A liszt vámpótlékát 65 cseh koronáról 68-ra emelték. Az új vámpótlék január hónapra érvényes. A buza 25, a rozs 50, az árpa 36 és a zab 43 koronás vámpótléka január 1-én változatlan maradt.

Mennyi tüzfára és fűrészlát fára számíthat Románia exportja Magyarországon. Ismeretes, hogy román és magyar részről már régen folytak a tárgyalások a román fa importjára vonatkozólag. Magyar részről Nickl Alfréd és román részről Tilea Viorel vezették a tárgyalásokat, melynek eredménye az, hogy Románia évente 30 ezer vagon tüzfát és 2 ezer vagon fűrészlát fenyőfát szállíthat Magyarországnak. A megegyezés szakköröknek nagy megkönnyebbülésére szolgál és különösen a határmenti fakereskedelem vár fellendülést. Remélik, hogy a második lépés most egy olyan kompenzációs megegyezés lesz, amely a fakereskedelemnek várakozását minden tekintetben ki fogja elégíteni.

Az Akademi Barisszia ma, kedd este 9 órakor gyűlést tart a Bné Jisrael Fötér 22. szám alatti helyiségében (II. emelet). A vezetőség ezután kéri az összes Kolozsváron tartózkodó barissziánusok pontos megjelenését.

Halálos szerencsétlenség egy Dicső-szentmárton melletti közúton. Dicső-szentmártonból jelenti tudósítónk: Özv. Mann Mónikné haranglábi lakos tegnap éjszaka ittas állapotban a fonóba akart menni, 12 éves fia mindenáron el akarta kísérni anyját, aki azonban megtagadta a kifizetést. Amikor az illuminált állapotban levő asszony látta, hogy fia nem tágit és macacsul anyjával akar menni, irtózatossá dühbe gurult és egy konyhakéssel rontott rá fiára. A dulakodásra berohant a gyermek nagyanyja és segítségért kiáltott. A fiu közben kitépte magát anyja kezei közül és az udvarra rohant. Az anyja utána szaladt, de megbotlott és oly szerencsétlenül esett el, hogy a kezében levő konyhakéssel elvágott egy főret a lábán és negyedóra leforgása alatt menthetetlenül elvérzett. A rendőri és orvosi vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenségért senkit sem terhel felelősség. (k. l. m.)

A kolozsvári városháza újeve. Régi szokás szerint a kolozsvári városháza újevi összejövetelt tartottak a tisztviselők. Jelen voltak az interimár bizottság összes tagjai, dr. Deleu Victor polgármesterrel az élükön. Deleu polgármester megleghango beszédben üdvözölte a tisztviselőket és kérte odaadó munkásságuk folytatását az ujesztendőben is. A tisztviselők nevében dr. Moga főjegyző válaszolt. A közgyűlés után dr. Deleu az Elite étteremben villásreggelin látta vendégül a tisztviselői kart.

Újságírók Szilveszter-estje. Az újságírók Szilveszter-estje a legnagyobb siker jegyében, zsúfolt termek mellett zajlott le a Newyorkban. Ejéftájában Bretán Miklós énekszámával vette kezdetét a műsor, majd Bokor Klári táncdalokkal, Sántha Ildi, az igen tehetséges fiatal alténekesnő operaáriakkal, Ditrói Puskás Béla a Marica grófnő slágerszámaival szerepelt, megérdemelt sikerrel. Tompa Pufi és Szakács Árpád egy Hacsak és Sajó párj lenettel mulattatták a közönséget, majd Hegyesi Ica és Ihsz Bandi táncoktatása aratott sikert. A zongorakíséretet dr. Bródy Miklós látta el, a konferanzzéi tisztjét pedig Végh József hirlapíró töltötte be. A műsor után reggel nyolcig tartó tánc és mulatság következett egészen kivételes hangulatban. A szilveszteri bálkirálynő dr. Nagy Sándorné lett, a legbájosabb leány címét Semlyen Zsuzsa nyerte el, a leányzsepségy verseny győztese Bálint Lolo lett, a legérdekesebb leány címét pedig Marietta Lehet kapta.

Raktárunkon lévő zsidótárgy könyveket olcsón kiadjuk:

Max Nordau: dr. Kohn — — — 25 l.
Felix Welsch: A zsidókérdés a modern eszmeáramlatok tükrében — — — — — 25 "
Solem Alejchem: Leégett nemesek — — — — — 10 "

Ne higgyen senkinek! Győződjön meg személtvesen „CRISTAL” fest, tisztít és mos legszebben

Mif

Bucuresti Kelet (tud.) vakáció. N csend hono ben. Nálunl utra politi amelyek az ból szület egy ötlet, terv valósu sában.

Ennek a vagy pont let tettek, politikai el tek a mon akartok.

A korm használták, 1. A h zeti a tiz 2. Nem 3. A h vezően h gearu va költségve 4. A T tott; Mar meghitt gyobb pr 5. Uj vállalkoz mást esir 6. A k sokat.

Csupa o vetemltetb mindmegt rögött pol Manoilscu nak kiforg jel indokol

Fontos példaul a hogy a ko de nem ma nyos alkot felmerülhe landó minc kal megbir és a posta Eszerint M da vagy N egy eshető nélkül. Egy

A kérdő 1. A T csak alsz de nem f 2. A f telezők n városi ki miatt me 3. A v szavazni. gikus kö 4. A k kell tuls az elmoz akik még 5. Uj van váll más is u 6. Mié lasztások Ezek m szellemek indokolt. pont, mert számíthatatá penséggel

1. Uj na rében szár rejön és egyesülnek jelentene, kormányk nem lenne osztályhar programj komoly ellenzéki volna, elv temperam

Mi forra belpolitika boszorkányüstjén?

Maniu van és marad Lupu—Iunian—Stere fuzió A szociáldemokraták D. R. Ioanitescu vezérlete alatt Vaida Sándor, — az egyesült liberális pártok elnöke

Bucuresti-Bukarest, január 2. (Az Uj Kelet tud.) Ünnepi szünet... parlamenti vakáció. Normális körülmények között esend honol ilyenkor a belpolitikai életben. Nálunk azonban ilyenkor indulnak ultra politikai tereferék és kombinációk, amelyek az ünnepnap szünet meditációból születnek meg és amelyekből nem egy ötlet, nem egy gondolat, nem egy terv valósul meg a politikai élet zajlásában.

A kormány helyzete — szilárd

Ennek a banális mondatnak a végére vagy pontot, felkiáltójelet, vagy kérdőjelet tettek, de vannak kevésbé határozott politikai elemek, akik több pontot helyeztek a mondat végére: gondoljatok, amit akartok.

A kormánypartiak a felkiáltójelet használták, mert:

1. A három parasztpárti kormány fizeti a tisztviselőket.
2. Nem fizeti a külföldi tartozásokat.
3. A hitelezőkkel a tárgyalások kedvezően haladnak, Genfben szintén. Mad gearu vaskeze egyensúlyban tartja a költségvetést és a lejt.
4. A Titulescu-ügy nyugvópontjára jutott; Maniu Gyula és Vaida Sándor meghitt barátsága megállta a legnagyobb próbát.
5. Új kormány alakítására ninesen vállalkozó, de ha volna, az sem tudna mást csinálni, mint amit Maniu csinál.
6. A király nem akar új választásokat.

Csupa olyan tétel, amelyeket a legelvetemültebb ellenzékiek is elismernek, mindmegannyi igazság, amelyeket a megrogzított politikai intrikusok (Argetoianu, Manoiulescu) sem tudnak és nem is akarnak kiforgatni. Ilyenformán a felkiáltójelet indokolt, a kormány szilárd és marad.

A kérdőjelesek okoskodása

Fontos hozzátenni, hogy marad, mert például a pont-pártiak úgy gondolják, hogy a kormány helyzete szilárd ugyan, de nem marad. Ez azt jelenti, hogy bizonyos alkotmányos személyi kérdések még felmerülhetnek és Maniu nem lesz hajlandó minden hónapban olyan problémákkal megbirkózni, amilyen például a CFR és a posta vezérigazgatóinak az ügye volt. Eszerint Maniu lemondana és vagy Vaida vagy Mironescu jönne vissza. Ez is egy eshetőség, minden rendszerváltozás nélkül. Egyedül Maniutól függ.

A kérdőjelesek így okoskodnak:

1. A Titulescu-ügy nem halt meg, csak alszik. Vaida jó barátja Maniunak de nem Titulescunak.
2. A falusi konverziót Genf és a hitelezők miatt le kell építeni, másrészt a városi konverziót a nagy nyomorúság miatt meg kell csinálni.
3. A választó jog reformját meg kell szavazni. Utána az új választások: logikus következmény.
4. A királyi kegy jó, ha van, de nem kell tulságosan igénybe venni. Célzás az elmozdított tábornokokra és azokra, akik még soron vannak.
5. Új kormány alakítására mindig van vállalkozó és amit Maniu csinál, más is utána tudja csinálni.
6. Miért ne akarna a király új választásokat?

Ezek más labilisebb igazságok, inkább szellemeskedések és a kérdőjelet kevésbé indokolt. Akkor már inkább a három pont, mert elvégre a sors szeszélye kiszámíthatatlan, a politika utjai megépítséggel azok...

Uj politikai csoportosulások

1. Uj nagy parasztpárt. A lupisták körében számítanak arra, hogy a fuzió létrejön és Junian, Stere és Lupu újból egyesülnek. Ez a párt kétségkívül erős jelentene, de kérdés, hogy egyszersmind kormányképeséget is jelent-e. Hiszen ez nem lenne más, mint a régi radikális, osztályharcos parasztpárt, amely régi programjával egy pillanatig sem volt komoly aspiránsa a hatalomnak. Mint ellenzéki erő mindenestre nagy tétel volna, elvégre Lupu propagandisztikus temperamentuma, Iunian parlamenti dia-

lektikája és Stere teoretikus felkészültsége nem elhanyagolható mennyiségek.

2. A szociáldemokrata párt Lupuval és D. R. Ioanitescuval. A román szocdemeknek legnagyobb gyengéje mindig is egy markáns vezér hiánya volt. Ezzel magyarázzák ők maguk is, hogy ez a párt nem tudja azt a szerepet betölteni, mint a szociáldemokraták más országokban. Erre a posztra Luput, vagy Sterét tartják a legalkalmasabbnak, de mert nekik meg van a saját pártjuk, úgy gondolják, hogy D. R. Ioanitescu volna alkalmasabb. Persze kérdés, hogy a munkaügyi miniszter hajlandó-e otthagyni ezt a pompás pozíciót? Ioanitescu szoros barátsága a szociáldemokratákkal egyébként már a parlamentben is szerepelt támadási felületként a kormány ellen. Ez a jóslás, ha nem is a közeljövőben, de beteljesedhetik.

3. Ez az ujví bomba. Lehet, hogy csak bombaszt, de miután nevettek az ötleten egy liberális korifeus karácsonyi vacsoráján, másnap már nem is találták olyan fantasztikusnak. Miről van szó.

Egyült liberális pártok — Vaida Sándor vezetés alatt!

Indokolás: A nagy Bratianuk kidőltek, ninesen impozáns vezér. A liberális bankapparátus összeomlott a krízis viharában. Elveszett a király jóindulata a restauráció alkalmával követett szerencsétlen

magatartás miatt, már pedig ez a párt főleg az uralkodó jóvoltából állt az ország élén. Azt mondják: Maniu vette át Bratianu Jonel szerepét, aki akkor jött, amikor akart és az következett utána, akit ő akart.

De a programban is eltolódás következett be. A disszidens georgisták és a régi párt fiatal erői már lényegesen balra tolódtak és mert a jobbszélben nem áll már a két erős vonzóerő: király és bankuralom, ez a tolódás feltartóztatatlan.

A jelenlegi két liberális pártot csak egy tekintélyes új ember alatt lehet egyesíteni.

Merész a szó, de már kimondták. Ki alkalmasabb minderre, mint a nagypresztizsú Vaida-Voevod Sándor, a király egyik legmeghittébb embere, az ellentétek legkiválóbb kivallója, a nagy erdélyi szabadságharcos, akinek a személye mindent megoldana és véget vetne egy csapásra annak az egyre terhebb megállapításnak, hogy a liberálisok par excellence regáti párt...

A régi parasztpártot Maniu Gyula személye tette kormányképesé, a liberálisokat Vaida Sándor vezetheti vissza régi pozíciójába. Politikusok tettek már nagyobb ugrásokat is: Millerand, Mussolini, És ha megtörténne egy szép napon (a liberálisoknak bizonyára szép lenne), amit ma még kevesen hisznek, három nap múlva ez a csoda is elmúlna. (dr. k. b.)

Tudnivalók a NIB nagyváradi üléséről

Oradea-Mare, január 2. A Zsidó Nemzeti Szövetség nagytitkár bizottsága január hó 8-án tartja meg ülését Piata Mihai Viteazul II szám alatt (Ullmann Palota) a Zsidó Nemzeti Szövetség helyiségében.

A NIB tanácskozásai vasárnap reggel 9 órakor veszik kezdetüket.

Január 7-én, szombat este a NIB-ta. gok tiszteletére a helyiesoport a város háza dísztermében nagygyűlést rendez. Január 7-én, szombat este 10 órai kezdettel a konferenciái vendégek tiszteletére a „Palace-Admiral” helyiségében táncal egybekötött ismerkedési teaes. télyt rendez a helyiesoport.

A nagyváradi helyiesoport vezetőségének sikerült a NIB-vendégeinek olyan kedvezményt biztosítani, amely lehetővé teszi a NIB delegátusainak nagyszámban való részvételét.

Egyedül levő hölgyek részére 80 lejért teljes napi penzió orth. kóser ellátással. (Reggeli, ebéd vacsora).

Központi fűtéssel ellátott elsőrendű szállodai szobákban lakás, reggeli, ebéd és vacsora orth. kóser éttermekben napi 120 lejért.

A helyi csoport január 6-án, péntek reggel 10 órától kezdve a nagyváradi nagyallozmason és Blum Zsigmond főtitkár irodájában (Rimanóczy ucca 4. sz. I. emelet) állandó szolgálatot tart, ahol minden vendég megkapja a kedvezményre jogosított igazolványát. A zavartalan elhelyezés céljából felkértem a NIB-gyűlések érkező vendégeit és helyi csoportok, közöljék érke. zésük idejét és a személyek számát.

Ugyanitt közöljük, hogy a NIB-bel egyidejűleg tervezett Wízó-konferencia közbejött akadályok miatt elmarad.

Még a koncesszió lejártá előtt felbontja a szerződést a gázgyárral a kolozsvári városi tanács

Dr. Flavin Laurentiu a polgármester szerint a gázgyár eddig 30 millió lej kárt okozott a városnak

Cluj-Kolozsvár, január 2. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári interimár bizottság legutóbbi ülésén feltűnésteltető határozatot hozott a gázgyár koncessziója ügyében. A gázgyár ügyvezetése és a gáz szolgáltatása körüli régen húzódo vitáknak az interimár bizottság úgy kíván véget vetni, hogy végrehajtja a Bornemisa tanácsnak azt a határozatát, mely a gázgyárral kötött koncessziót felbontja. A határozattal egyidejűleg a városi tanács megbizta dr. A. T. Muresan mérnök, városi tanácsost, hogy Márkus könyvszakértővel a kérdést tanulmányozás tárgyává tegye és rövid időn belül hajtsa végre a koncesszió felbontását.

A kérdéssel kapcsolatban alkalmunk volt beszélgetni dr. Flavin Laurentiu polgármester helyettesével, aki a következőkben indokolja az interimaris bizottság

határozatát.

— A gázgyári elleni panaszok nem ujkéletűek. A jelenlegi koncesszió tulajdonosok nem nyújtanak garanciát a városnak arra, hogy az 1935-ben lejárt koncesszió megújítása esetén meg tudja valósítani azokat a terveket, amelyeket a város a gázgyárral kapcsolatban jelölt ki. E pillanatban az a helyzet, hogy a gázgyár sem minőségileg, sem mennyiségileg nem nyújt elegendőt, a felszerelések tönkrementek, az üzem pedig egészségtelessé tesz egy egész uccasort.

A gázgyár eddig 30 millió lej kárt okozott a városnak.

azzal, hogy a koncesszióban vállalt kötelezettségeinek nem tett eleget. A koncesszió szerint a gyárnak 1935-ig be kellett volna vezetnie a földgázt Kolozsvárra. Ezt a gyár nem tette meg és a koncesszió

A legnagyobb siker

Irja hadnagy A Magyar Színházban

lejártáig annál is inkább nem teheti meg, mert a koncessziót bíró „érdekeltség” összesen egy emberből áll, akinek nines megfelelő tőkéje a földgáz bevezetésére.

— Reméljük, hogy a gázgyárral kötött koncessziót még 1935 előtt fel tudjuk bontani és ez esetben 1935-re már bevezetjük a földgázt Kolozsvárra. Ezzel a kolozsvári városi tanácsoknak egy régi terve valószínű meg és a gázszolgáltatás zavar talanságát is biztosítani tudná a város lakossága számára.

A kolozsvári törvényszék új tanács-beosztása

Cluj-Kolozsvár, január 2. (Az Uj Kelet tud.) Január 2-án Andrei dr. törvényszéki főelnök irodájában megtörtént a törvényszéki tanácsok sorsolása az 1933 évre. A bírói karban egyébként is bizonyos változások történtek. Dr. Mesesanu bíró Szilágysomlyóra helyezték át és helyébe Istrate zilahi törvényszéki bírót helyezték át Kolozsvárra. Beosztották dr. Motoc Joan törvényszéki tanácselnököt is, aki most az igazságügyminisztériumban dolgozik ideiglenes delegációban.

A törvényszék új beosztása a következő:

Első tanács: elnök Dăcusa, bírák: Cojocariu, dr. Dunca Gerő, Crucin tanácselnökök: Filipescu Richard volt vezetőügyész, valamint Pop segédbíró,

Második tanács: elnök dr. Munteanu Enea, bírák Dragusanu, Puscaru és Hor topan tanácselnökök és Istrate segédbíró.

Harmadik tanács: elnök Suti, bírák: Vioreanu, Miculescu, Nicolae tanácselnökök és dr. Bretan törvényszéki bíró.

Negyedik tanács: elnök Ienciu, bírák: dr. Lintzmayer Károly, dr. Motoc Ioan, Jepure tanácselnökök és Deleanu törvényszéki bíró.

— **Leszerelési dokumentumok.** New-yorkból jelentik: A riodejaneirói mezőgazdasági főiskolán kísérletek folytak hadicélokot szolgáló mérges gázok előállítására. A kísérletezők a braziliai földművelésügyi miniszter, több magasrangú tiszt és tengerésztiszt jelenlétében beigazolták hogy mérgesgázok előállítására kizárólag braziliai nyersanyagokból is megvalósítható. — A bresti hajógyárban megkezdtek a Dunkerque új francia páncélos kiskáló építését. A 26 ezer tonnás új hadihajó a francia haditengerészet legtekélyesebb felszerelésű, modern egysége lesz.

— Nem követtek el merényletet De Valera ellen. Londonból jelentik: Az a hír terjedt el, hogy De Valera ellen merényletet követtek el Dublinban. A hírt megcáfolják.

— Kiki. A Szinkör mozgó legközelebbi ujdonsága, amely pénteken kerül vetítésre, a KIKI. A két főszerepet játsszák: Anny Ondra és Hermann Thimig. Anny Ondra egy kis ujságáruslányból lett kóristalányt, Hermann Thimig ifjú színházigazgatót játsszik. Kikiben hallatlan ambíció lakik, mindenáron színészni akar lenni. Semmi nem akadályozhatja meg abban, hogy terveit keresztül vize. De ahol megjelenik, ott mindent fölforgat, mindent a fejetejére állít. Es végül is határtalan szemtelensége diadalmaskodik és eléri célját.

Keresztények a zsidó fronton. Irta: Dr. N. M. Gelber, fordította: Dr. Kupfer Miksa. A zsidó történelem legérdekesebb fejezeteit tárja fel ez a pompás könyv. Tizenhárom rendkívül érdekes monográfia a történelem azon keresztény alakjairól, tudósokról, írókról, fejedelmekről és diplomatákról, akik páratlan odaadással küzdöttek a zsidó nép jogaiért és szobb jövőjéért. Palacsztina felépítéséért, olyan időben, amikor őt maga a zsidó nem akarta. A könyv ára fűtve 90 lej. Kapható az Uj Kelet könyvszertárában.

EGYESÜLETI ÉLET

A Mizrahi ifjúság kolozsvári konferenciájának programja

A Mizrahi ifjúság január 6-7 és 8-án Kolozsváron tartandó konferenciájának programja a következő: Január 6-án, pénteken d. e. 11.30 megnyitó a Corso-mozgóban. Megnyitó: Klein Elijáhu Kolozsvár, üdvözlések. Jelentés az elmúlt év működéséről. Bizottságok kiküldése. Délután 3 órakor: Ceiroi referátum: Ingber Szerén Kolozsvár. Poálé M. referátum: Ordentlich Viktor Szatmár. Este 7.30-kor: Onegh Sabbath. Előadók: Ideológiánk: Ráth Efrájim Nagyvárad. Tóra-Avoda referátum: Koffler Mose Sziget. Kulturreferátum: Dr. Rosenfeld Salomon Marosvásárhely. Szombaton d. e. 11 órakor: Szervezeti referátum: Neumann Jenő Kolozsvár. Bné-Akiba referátum: Klein Elijáhu rabbi Kolozsvár. Phönix-Anker referátum: Israel Albert Sziget. KKL referátum: Gileadi Dávid Szilágy-cseh. D. u. 3 órakor: Héber konferencia. Megnyitó: Just Mose Nagyvárad. Referátum: Szegáll Dov, Dubb Rachel, Wieder Sámuel. Este 7 órakor: Kib referátum: Dr. Rosenberg E. Temesvár. Jelentések az elmúlt év működéséről: Feldmann Nándor és Israel Albert Sziget. Chaluc referátum: Appel Dávid Sziget. A felmentvény megadása. Vita a referátumokról. Vasárnap d. e. 8 órakor: Javaslatok és általános vita, d. u. 2.30 órakor: Általános vita folytatása. Központ kérdés. Központi vezetőség megválasztása. Záróbeszéd.

A felsővisói mizrahi ifjúság sikeres chanuka-estélye. A felsővisói „Zeire Mizrahi” helyiosportja chanuka alkalmával nagyszabású estélyt rendezett a Stein büfé helyiségében. Chanuka gyertyagyújtás után, Scheiner Benjámin vezetése alatt működő kórus elénekelt a „haneroth hálolit”. Ezután Klein J., a helyiosport elnöke méltatta az ünnep jelentőségét. Wieder Michel Izig rabbi lendületes szavakban „Zsidó energia a cionizmusért” címmel tartott előadást, majd Brüll gyógyszerésznek meleg cionista-érzelmű beszédét nagy érdeklődéssel hallgatta végig a közönség. Weisz Elieser a zsidó profétáknak a jelentőségét méltatta. Utána köve kezett J. D. Izraelnek a kisenevi „Unser Zeit” munkatársának és a Mizrahi direktorium egyik tagjának innapi beszéde. A Mizrahi hatalmas tevékenységéről Palesztinában, a cionizmus aktuális problémáiról és a chalucizmus fontosságáról beszélt. A közönség élvezettel hallgatta a végig tartalmas beszédét, melynek hatása alatt spontán meg alakult a helyi ceiroth-mizrahi csoportja és a snif-hechaluc. Az estély a késő éjjeli órákban a hatikva hangjai mellett ért véget.

A kolozsvári Héber Ovoda chanuka-ünnepélye. Lélekemelő és a zsidó szülő szívének felejtethetetlen élmény a zsenge gyermeklelkek öntudatra ébresztése. Ezt az érzést váltotta ki az a chanuka-ünnepély, melyet a kolozsvári héber ovoda rendezett. Apró emberké: lánykák és fiúk ajkán felcsendült a héber szó, hogy a makabeusok hősi tetteit a nagyoknak elmagyarázza, hogy tanuságot tegyen, hogy ősi nyelvünk nem halt meg, csak aludt, de ma már a galut gyermekei is imáikat, játékaikat, táncukat héber szóval kísérik. Akik az ünnepélyen résztvettek, boldogan emlékeznek vissza erre a szép és meghatározó ünnepre. Dr. Spitzer József isk. széki elnök méltatta szívhez szóló szavakban ennek a megnyilatkozásnak rendkívüli jelentőségét, míg Mózes Johanna és Rosenthal Ilonka ovónők szeretetteljes vezetése

Nyomda-anyagot

durschus quadrát, címrást is nagy mennyiségben a kereszünk megvételére

Cim a kiadóban

Nagy újévi vásár!

M. NEUMANN

ruhaáruházában CLUJ, Piata Unrei 14.

Sportruhák Téli kabátok

Bundák

Rendkívül olcsó árban

mellett egy a gyertyagyújtást, mint pedig az ezt követő műsort a drága esőp-ségek igazán a kiesinyek képességét meghaladó mértékben végezték el. Ez a munka a legnagyobb figyelmet és támogatást érdemli meg, mert amit a nagyok meg nem értenek, vagy nem akarnak megérteni azt a három-hét éves gyermekek nem csak megértik, hanem át is érzik. Es a milyen gyönyörködtető a kis ovódisták-nak teljesítménye, épp oly nagy lelkesedést váltott ki az ovódaival kapcsolatos elemi iskola által rendezett chanuka-ünnepély, melyet a Ferdinand uti templomban Freu Lajos igazgató és Klein Elijáhu hittanár rendezett. Zsidó ünnezt és gerincesség áradt a gyermekek lelkéből, akik az utolsó chanuka-mécs lángjának kialvása után is lobogó fátylakat gyújtottak mindazok szívében, akik részesei voltak e két ünnepélynek.

Az orsovai zsidó ifjúság chanuka-ünnepélye. A zsidó hitközség tanástermé-

ben zsufolt nézőtér előtt folyt le f. hó huszonhatodikán Löwenkopf Kálmán rabbi-hitoktató vezetése mellett az orsovai tanuló ifjúság gazdag műsorú chanuka ünnepélye. Az ünnepséget Reicher Miri nyitotta meg szellemes konferenciával. Löwenkopf Tivi gimn. tan. a Mincha imát recitálta. Vas Pali gimnázista a gyertyagyújtás szertartását végezte. A chanuka jelentőségét Radó Klárka méltatta. Reicher Miri héberül, Braun Sári, Held Margit, Rosenberg Ricsi, Held Frédi és Kádri Edit román, Preraru Lili, Reicher Jóska, Weil Erna és Vas Pali német és magyar verseket szavaltak. Löwenkopf Kálmán rabbi Jechezkel profétának a száraz esontokról való látomásáról beszélt. Weil Béla fogtechnikus egy aktuális Perez-novellát olvasott fel. Löwenkopf Tivi a chanukai Midrás-legendákat magyarázta. Az ünnepség a Hatikvával fejeződött be. Szünet közben a K. K. L. javára gyűjtöttek a kis szereplők.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Magyar Színház heti műsora

Kedden este 9-kor: Irja hadnagy. (2-od-szor. Sorozatszám: 29.)

Szerdán este 9-kor: Irja hadnagy. (3-ad-szor. Sorozatszám: 30.)

ROYAL-MOZGO műsora

(Iparkamara új palotájában)

Ma, kedden: Az Aszfaltbetyár. Willy Fritsche-el, Szerelem, humor, muzsika

Az Opera műsora

Szerda, jan. 4: Hoffmann meséi, Péntek, jan. 6: Pillangókisasszony. Szombat, jan. 7 (délután): Szevillai borbély.

SELECT-MOZGO műsora

Kedd 3, 5, 7 és 9 órakor: Szerda 3, 5, 7 és 9 órakor: Grand Hotel. Legutóbbi évek legnagyobb slágere. Főszerepekben: Greta Garbo, Joan Crawford, John és Lionel Barrymore, Wallace Berry, Lewis Stone. Műsoron kívül legújabb hangos heti híradó.

Csütörtökön nincs előadás!!!

URANIA-MOZGO műsora

Kedd 3, 5, 7 és 9 órakor: Szerda 3, 5, 7 és 9 órakor: Titkos kiküldetésben. Érdekesítő, izgalmas kémdráma, küzdelem a szerelem és kötelesség között. Főszerepekben: Harry Piel. Műsoron kívül legújabb hangos heti híradó.

Csütörtökön nincs előadás!!!

CORSO-MOZGO műsora

Arkádia hercege. Lyane Haid, Willy Forst. Stolz zene. Rendező Karl Hartl.

Zinkör-Mozgo műsora

Kedden és szerdán 3, 5 és 7-kor: Szerelem és becsület. A főszerepekben: Charles Farrell, Elissa Landi és Myrna Loy. Pénteken: Kiki. A főszerepekben: Anny Ondra.

RÁDIÓ MŰSOR

Kedd, január 3.

Bukarest, 19.40: Grammfón. 20: Dal-est. 20.20: Szimf. hangv. 21.15: Bee-hoven: VIII. szimfónia.

Budapest, 9.15: Szalózenekar. 9.30: Hírek. 12.05: Balalajkazené. 12.25: Hírek. 5: Katonazene. 6: Francia nyelvtanítás. 6.30: Cigányzene. 7.30: Toll a nő kezében. 9.45: Pontos időjelzés, időjárás, majd jazz.

Bécs. 20.05: Szimf. hangv. Berlin. 20: Filharmónikus hangv. Varsó. 22.15: Szalózené. Milánó. 20.30: Operett. Prága. 19: Mandolin. Pozsony. 18: Dalest. Osló. 22.15: Rádiózenekar. Stockholm. 19.40: Dalok.

Szerda, január 4.

Bukarest, 19.40: Grammfón. 20: Hegedűhangv. 20.45: Zongora. 21.15: Gitárkettős.

Budapest, 9.15: Zenekari hangv. 9.30: Hírek. 12.05: Férfikvartett. 3.30: Diák-félóra. 5.30: Nemzeti táncok. 6.45: Olasz nyelvtanítás. 7.15: Hangv. 8.15: Szimfoniadala. 10: Pontos időjelzés, időjárás, majd grammfónhangv.

Bécs. 19.25: Opera. Berlin. 19.10: Stransky emlékhangv. Alpár Gitta közreműködésével. Varsó. 21.10: Schubert dalok. Milánó. 19.30: Szalózené. Prága. 20: Opera. Osló. 20: Rádiózenekar. Stockholm. 20: Wagner művei.

Pályázat

A tárgy-muresi izr. hitközségnél egy שירי בעל חפיה בעל קורא ומוהל állás kerül betöltésre. Jóhangu lehetőleg negyven éven aluli, vallásos életű pályázók, kik román állampolgárok és 3 elismert rabbitól képesítéssel bírnak, küldjék be bizonyítványmásolatokkal felszerelt és a családi állapot megjelölése mellett pályázatukat 1933 január hó 15-ig. Fizetés megegyezés szerint. Uti költség megtérítésére csak meghívottak tarthatnak igényt. Tárgy-Mures, (St. Gen Grigorescu 22) 1932 dec. 27. Az Elnökség

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

APRÓ HIRDETÉSEK

Filléres árak!

Értesítem a nagyerdemű romániai vásárlóközönséget arról, hogy filléres árban szállítok ארטה כשר frissen olvasztott libaszirt, libabőrt, hájat és füstölthust 1933 január hó 2-ig.

FRIEDMANN SÁMUEL
Oradea. Cuza Voda 6.

Köser vendéglőbe perfekt szakácsnő és két ügyes kiszolgálóeány kerestetik. Bővebbet a Newyork portásánál.

Mérlegek eladók nagyon olcsón, 750 kg. tizedes, 750 kg. skála. Grünwald mérlegjavítóműhely Cluj, C. Decebal 23.

Intelligens, árva, szolid 25 éves urilány, gyermekszertető, perfekt házias-szony, anyahelyettesnek vagy magános urhoz házvezetőnőnek, csakis kimondott urihelyre ajánlkozik. „Nyugodt otthon” jellegre.

Központban két szép parkettes uccai szoba különbejáráttal irodának vagy lakásnak kiadó. Megkereséseket „Azonnali” jellegre a kiadóba kérek.

Használt, jókarban levő gyermek-kocsit keresek megvételre. Rosenberg, Str. Filipescu (Szentlélek u.) 7.

Naponta frissen fejt köser tehén- és bivalytej (házhöz szállítva is), valamint tejszín, tejföl, vaj és túró kapható Schwartz Ignácénál, Str. Filipescu (Szentlélek u.) 7. Ugyanott vegetárius koszt — kihordásra is — kapható. Csak megrendelésre.

„ZSIDÓ” MARX

Írta: Szabó Imre

A tartalomról: Rabbi Levy Marx családja — Marx Károly zsidó környezete — Marx és a Rotschildok — Bauer és Marx zsidóvitája.

A finom papírosra nyomott példányok **ára 30 lel**

Az egyszerű kiadás ára: **15 lel**

Megrendelhető bélyeg előzetes beküldése mellett is az Uj Kelet könyvostályában Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

Az Uj Kelet könyvjegyzéke

Körmendi: Ind. 715 32 L
Szenderkényi Anna: Felszabadultak 32 L
Emil Ludwig: Mussolini 57 L
II. Miklós cár bizalmas levele: Szerlem és tragédiám 56 L
Heltai: Életke 67 L
Károly Sándor: Az 500-ik emelet 40 L
B. Russel: Kina 90 L
Kassák Lajos: Angyalföld 65 L
Jarnó József: Börtön 40 L
Komor András: Fischmann S. utóda 48 L
Wells: A láthatatlan ember 32 L
Julien Green: Adrienne 44 L
Móricz Zsigmond: Forró mezők 44 L
Sinclair Lewis: Wreen urunk 44 L
Sherwood Anderson: Tar 44 L
Paul Bourget: A lelkiismeret 44 L
Katajev: A sikkasztó 44 L
Krudý Gyula: Boldogult urfikoromban 44 L
Sziinyai Zoltán: Aranykarika 44 L
Smeljev: A pincér 44 L
Bojer: A nagy éhség 44 L
Bibó Lajos: Kétlelkű szerelem 44 L
Heltai Jenő: Álmokháza 44 L
Sigrid Undset: Tavasz 44 L

KEDD

Csak ma kedvesebb

„AZ” a ROYAL szerepek (Horn), a és a Huz 1933. év

Mirjam D Egy besze meg a napv Unghenib Mirjamna testvérei. Za Az apja? Mint sok beszarabiai rult. Haboru v Az állt ben aki ép és eg ni? Az öreg D Berukkolt Ép is volt ment. Hábó san. Alásan je szolgálatra S a nagy gukat... A falu zs Nyomorék S megkez Olyan eg kai tétel. M Kiháboru tek. Közben a jam is. Számolni vontak: öss mi az, ami Gondolkoz A beszaró nak gondolt meggondolt S megcsü memelt. Palesztina A fiuk eb nuk jönnek A fiuk d Künn a f Öklük ke számoltak. Minden é ziója: mun Föld van Es az áse S egu szé pénz. Utter A Mirjam töl. akik n Mirjam u Hájó vitt Olyan eg kai tétel. M Már mege Hallani v kások ejeju Amott a niák. S chalucó Mirjam b Megérkez Kiszállás. tiszték kéri is. Nézik. Ho Itt valam ányzik. A b van. S szól az lani. Vissza ke Mirjam e Hát jó... merül. Befejzete Olyan eg kai tétel. M

— Menny vosok? Chid on Medical népe évenké költségre, a ki családon ezer 440 or mint amenn

HÍREK

Csak ma és holnap: A szezon legkedvesebb és legötletesebb filmje
„Az aszfaltbetyár”
 a ROYAL MOZGÓBAN fut. Főszerepekben a Szépség (Camilla Horn), a Fiatalok (Willy Fritsch) és a Humor (Ralp A. Roberts). 1933. év legjobb filmje a Royal Mozgóban futnak.

Mirjam

Mirjam Dumái chaluca volt. Egy beszarábiai falucskában látta meg a napvilágot. Ungbenában.

Mirjamnak testvérei voltak. Sok kis-testvérei. Zsidócskák.

Az apja? Mint sok apa. Mint sok zsidó apa a beszarábiai falukban. Szegény. Nyomort.

Háboru volt. Behívót kapott. Ceilit. Az állt benne, hogy minden embernek, aki ép és egészséges: mennie kell. Menni?

Az öreg Dumái ment. Berukkolt.

Ép is volt, egészséges is volt. hát: ment. Háboruzni. Jelentkezett. Katonásan.

Alásan jelentem: én Dumái Izidor szolgálatra megérkeztem. Strammul. S a nagyhatalmak kiháborúzták magukat... A falu zsidai hazaérkeztek.

Nyomorék, fáradtan: hazajöttek. S megkezdődött előlről minden. Olyan egyszerű, mint egy matematikai tétel. Mint a 2x2.

Kiháborúzták magukat és visszajöttek. Közben a gyerekek megnöttek. A Mirjam is.

Számolni tanultak: összeadták és kivontak: összeadták a lehetőségeket: mi az, ami itt rájuk vár?

Gondolkoztak. A beszarábiai falukban a zsidók tudnak gondolkodni. Meggondolták. Jól meggondolták.

S megcsinálták a konkluziót: hazamennek. Palesztinába. Erebe. Haza.

A fiuk előre mentek hogy majd utamuk jönnek a többiek is. A fiuk dolgoztak.

Künn a földken vívták a harcot. Öklük kemény. A lehetőségekkel leszámoltak. Dolgozni.

Minden életbölcsességnek ez a konkluziója: munka! Föld van. Asó is.

Es az asót beleválták a földbe... S egy szép napon levél jön A levélben pénz. Utlevélre.

A Mirjamnak. Onnan.. A testvérektől, akik megcsinálták a konkluziót. Mirjam utrakél.

Hajó vitte. Olyan egyszerű, mint egy matematikai tétel. Mint a 2x2.

Már megérkezik. Hallani véli a hajfai kirakodó munkások ezejunyemjét. Héberül.

Amott a Karmel. A Lévanon. A kolóniák. S chaluco... Mirjam boldog. Megérkezett.

Kiszállás. Utlevélvizsgálat. Angol tiszték kéri a pasaportot. A Mirjamét is.

Nézik. Homlokukat ráncolják. Itt valami nincs rendben. Valami hiányzik. A bet-ből a pont. Hiányzik. Baj van.

S szól az anglus: nem lehet leszállani. Vissza kell menni. Mirjam előtt a tenger... Hát jó... legyen. Beleveti magát. Elmerül.

Befejeztetett. Olyan egyszerű, mint egy matematikai tétel. Mint a 2x2.

Adler Hubert.

Mennyit keresnek az amerikai orvosok? Chicagóból jelentik: A Commission Medical Education szerint Amerika népe évenként 2,500.000 dollárt költ orvosi költségre, ami körülbelül száz dollárt tesz ki családonként. Az ország területén 156 ezer 440 orvos van, ami 25 ezerrel több, mint amennyire tényleg szükség lenne.

— Alkoholban meghalt egy amerikai „vörös milliomos”, Washingtonból jelentik: Washington egyik klinikáján a napokban meghalt Mary Elkins, a hírhedt indiánzármasú milliomosnő. Mary Elkins fiatalabb korában Ke-Op-Pe-nek hívták és mint szegény indián leány élt ősei földjén. Atyja halála után kiderült, hogy az örökségbe kapott földön rendkívül dúsaftaforrasok vannak, amelyeknek kihasználásával az indiánleány csakhamar óriási vagyon ura lett. Ke-Op-Pe ki is használta a vagyonát, fölvette a szalonképesebb Mary Elkins nevet és hallatlan fényűzést fejtett ki. Tizenkét autóbilt tartott, toalettjeit Párizsból hozatta és kora reggeltől késő estig mindig diadémokkal teleaggatott ruhákban járt. Egy régi szokását azonban mindvégig megtartotta: módfelelt szeretete a „tízest italt”, a különféle erős pálinkaféléket és naponta részegre itta magát. Négy férje volt. Van egy tizenhat éves leánya, aki azonban ifjú kora ellenére is már néhány év óta egy megrögzött alkoholistákat gyógyító sanatóriumban él.

— Eljegyzés. Goldstein Rózsikát Crasnáról eljegyezte Sicherman Béla Huedin-nel. Minden külön értesítés helyett.

— Az általános amnesztia miatt megszüntetnek egy olasz börtönt. Rómából jelentik: Az olasz kormány nyilatkozata szerint január 10-én megszüntetik a Lipari szigeten levő olasz fegyvenetelpet, ahol rendszerint a politikai foglyokat helyezték el. A foglyok nagyrészt az általános amnesztia alapján már szabadon bocsátották.

— Emésztési nehézségek, gyomorfájás, gyomorégés, rosszullét, fejfájás, idegizgalom, álmatlanság, gyengeségi állapotok, munkaképtelenség esetén a természetes „Ferenc József” keserűvíz megszünteti az emésztési zavarokat, a vérkeringést helyes utra tereli, felrészíti a szellemet és egészséges álmot hoz. Az egyetemi klinikákon végzett kísérletek bizonyítják hogy alkoholisták a Ferenc József víz használatára folytán éhségérzetüket majdnem teljesen visszazerezték. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Felhívás a szabómesterekhez! Igen tisztelt szabómester kollegám, kérem szíveskedjenek bevásárlási könyvüket (könyv, vagy lap) leadni az ellenőröknek elszámolás végett. Ellenőrök: Gyarmati Miklós Cal. Victoriei 2, Lukács Benjámin Cal. Reg. Ferdinand 20, Nagy József Bánffy u. 1. Tisztelettel a szakosztály elnöke: Dávid József.

— Orvosi hír. Dr. Büchler Dezső műtősebész és nőgyógyász hazaérkezett és rendeléseit ismét megkezdette.

Veszek aranyat magas napi árban. Régi ékszereket olcsón átalakítok: Orlov ékszerész. Főpostával szemben.

— Az aszfaltbetyár. Az újévben Kolozsváron bizonyára legújabb és legjobbat az „Aszfaltbetyár” című francia bohózatot mutatták. Hangosfilmben mutatták be a bájos darabot, amelynek zenéje, szereplőinek játéka, rendezése friss ütemű volt, franciásan könnyed, folyton szórakoztató. Nagyjövendők emberek szerepelnek benne, nem nehéz terepnek van tehát a szarolónak, aki alaposan kiaknázza a helyzetet. Voltaképpen 6 kagcagat. Az aszfaltbetyárban több és nehezebb matéria ágál. Azért szemelendek, azért fondorkodik, azért lőt-fut, azért utaztat, mert feleségül akar venni egy szép szőke asszonyt, aki férje öregsége és hűtlenkedése ellenére a tisztaság pódiumáról nem akar leszállani. Camilla Horn játssza ezt a nőt elbűvölően, nagyvárosi szemérmességgel, míg a címszerepben Willy Fritsch brilliroz. Ralp Roberts az öreg férj, aki mnden lépésével harsogó kacagást ébreszt. Szerencsés dolog volt a Royal mozgó vezetőségétől, hogy a darabot most vetíti, amikor a hangulat is meg van hozzá. Mindenki ugyanis egy jobb esztendő reményében felejteti akarja bajait. Az aszfaltbetyár ehhez mindenestre hozzásegíti. (sz. i.)

— Nagyváradon dézsmálják a Palesztinából érkező leveleket. A közeli napokban ajánlott levél érkezett egy ismert nagyváradj bórkereskedőnek a címére. A levelet Alexander Benedek adta fel Tel-Avivban és 1740. szám alatt lett leiktatva. Az ajánlott levelet ügyesen felbontották és visszazaragasztották, tartalmát megdézsmálták és a benne levő pénzt eltüntették. A levélnek azt a részét, ahol a pénzküldemény jelezve volt, eltüntették. Felhívjuk a nagyváradj postaigazgatóság figyelmét arra, hogy ezen anomáliákat szüntesse meg. Ha meg van tiltva a levelekben a pénz küldése, bontsa ki a posta hivatalosan, de ne engedje, hogy alantas közegei a leveleket megdézsmálják. A Palesztinában tartózkodó rokonságát mindenki figyelmeztesse, hogy ne küldjenek pénzeket a levélben.

— Az inyesmester szakácskönyve 2500 recept, 510 oldal. A hatalmas kötet egész váson kötésben 144 lej Lepagenál Kolozsvár postán utánvétellel.

— Január 7 — Zsidóházai bál. Már csak egy pár nap választ el a Zsidóházai báltól, a rendezőség az utolsó intézkedéseket teszi meg, hogy a siker minden tényezője adva legyen és így az minden bizonnyal be is fog következni. A helyiség, a zene, a konyha mind-mind elsőrangú lesznek és az előkelő közönség a garanciája lesz annak is, hogy jókedv és nívó tekintetében a bál vezetőhelyet fog elfoglalni. A január hetedik dátum sokáig emlékeztetés lesz a kolozsvári és vidéki társaságokban, mint egy jól eltöltött est felejthetetlen emléke.

— Egy galaci fogorvos rejtélyes eltűnése. Galacból jelentik: I. Carcevschi Str. Brailai lakos család bejelentette a rendőrségen, hogy a fogorvos karácsony másodnapján elment a lakásából és azóta nem tért vissza. A fogorvos különböző eltűnéséről különböző hírek keringenek a városban. Egyesek szerint I. Carcevschi anyagi gondokkal küzdött, míg egy másik verzió szerint a fogorvos családi konfliktusai miatt menekült el a városból. A hatóságok megindították a nyomozást a közszerepben álló fogorvos rejtélyes eltűnésének ügyében.

— Kályhába zárta a feleségét a hűség- eskü miatt. Budapestről jelentik: I. Nagy kecskeméti lakos házából a napokban irtozatos segélykiáltások vonták magukra a járókelők figyelmét. Néhányan besiettek a házba és irtozatos jelenetek voltak szemtanui. I. Nagy éppen azon fáradozott, hogy feleségét belekényszerítse a cserépkályhába. Eppen az utolsó téglát akarta a kályhába helyezni, amikor a rendőrség a helyszínre érkezett és kiszabadította a szerencsétlen asszonyt a kényelmetlen fogságából. A férjét nyomban letartóztatták, aki a rendőrségen bevallotta, hogy azért tette feleségét a kályhába, mert nem akart neki hűséget esküdni.

— Egy amerikai öregasszony 40 millió frank örökséget hagyott egy bártancosra. Monte Carlóból jelentik: Karácsony előtt érdekes örökösödési per vette kezdetét a montecarlói törvényesében. Egy 77 éves amerikai öregasszony, Mary Beebe néhány hónappal ezelőtt meghalt és 40 millió frank vagyonát a montecarlói kaszinó bártancosára hagyta. A rokonok megtámadták az erkölestelen végrendelet és bírátság elé vitték az ügyet. A tárgyaláson kiderült, hogy az elhunyt sem egészen rendes uton került a nagy vagyon birtokába. Ugyanis Mary Beebe menyasszonya volt az amerikai Vanderbilt titkáranak. A titkár azonban pár órával az esküvő előtt meghalt és egész pénzt a menyasszony örökölte.

— Rendőrségi hír. Január 1-én déli 12 órakor a 422-es automobil összeütközött a 441-es autóval a Str. Londrei és Str. Berthelot sarkán. Az összeütközés következtében kisebb sérüléseket szenvedtek Wiener Rozália Str. Thomas 41. szám alatti és Pethő Károly Str. Thomas 16. szám alatti lakosok. Az autótak Demian Petru és Vane Dumitru, az autók tulajdonosai vezették. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

A szilágysáai „Mera” autobusz-vállalat

1933 január 5 től

mindennap kétszer indít járatot az eddigi egy járat helyett

Cluj—Huedin—Clucea—Simleul Silvaniei—Zălau közözt,

I. járat indul Clujról 8.30 órakor, érkezik Szilágysomlyóra 12.30 és Zilahra 13.30 órakor. Tasnádra 15.15. Nagyárolyba 16.15 órakor.
 II. járat indul Clujról 15.45 órakor, érkezik Szilágysomlyóra 19.35 és Zilahra 20 órakor.

Kényelmes utazás. Pontos közlekedés. Fűtött új kocsikkal. Indulás Clujról a főposta melletti autobusz állomástól.

Mi újsá Palesztinában?

Európa-turnéra indul a Habimah. Jeruzsálemből jelentik: A Habimah héber színtársulat, amely az utóbbi években Palesztinában játszott, újabb Európa-turnéra készül. A világhírű héber színház új repertoárjának számos darabját fogja előadni az európai színpadokon, így többek között Solem Alejehem „200.000” című pompás darabját, továbbá Harry Sackler, az ismert amerikai jiddis író „Rahab” drámáját. A Habimah európai útja elé világszerte élénk érdeklődéssel tekintenek.

Hare a telepspekuláció ellen. Jeruzsálemből jelentik: Emanuel Neumann, a cionista exekutive tagja, nyilatkozatot adott a sajtónak, amelyben közli, hogy erőteljese harcot indítanak a telepspekulánsok ellen, akik a citrus-földek és kertek árának felszofolásán próbálkoznak. Hogy a középosztályú telepeseket és tőkebefektetőket megóvják a kizsákmányolástól, központi információs irodát állítottak föl, amelyek a mezőgazdasági telkek és naraneskertek vásárlásaival kapcsolatos kérdésekben fogják megfelelő felvilágosítással ellátni a feleket. Az iroda egy bizottság ellenőrzése alatt működik, amelyben a jisuv összes ténylezői képviselőket kaptak, így a zsidó farmerek szövetsége, a Histadruth Haovdim és a többi alakulatok. Az információs irodát az American Economic Committee telavivi központja vezeti. A szakértők és a megbízható közvetítők iratait és munkáját az ellenőrző bizottság fogja kontrollálni. A külföldi és palesztinai földvásárlókat az iroda felszólítja, hogy mielőtt bármilyen földvetelt eszközölnének, lépjenek érintkezésbe az információs irodával.

Az új chaluco elhelyezésének előkészítése. Jeruzsálemből jelentik: A Histadruth Haovdim, a palesztinai általános munkásszervezet nagy előkészületeket tesz a márciusig terjedő felévre kibocsájtott certifikátokkal érkező új chaluco felvételére és elhelyezésére. Az új chaluco részére megfelelő otthonokat állítanak fel, ahová megérkezésük után fognak menni, ezenkívül pedig szerszámokról, kézműves kiképző kurzusokról, héber nyelvtanfolyamokról gondoskodnak számukra, hogy teljesen felkészülten illeszkedhessenek be az országépítő munkába és az ország gazdasági életébe. A képsített munkásokat bizta meg a Histadruth ennek a munkának az elvégzésével.

Transzjordánia és a Népszövetség. Jeruzsálemből jelentik: a palesztinai arab lapok arról írnak, hogy a jeruzsálemi és a londoni kormány között tárgyalások folynak Transzjordániának a Népszövetségbe való belépése irányában. A jelentések szerint a kormány biztos módosításokat akar eszközölni Transzjordánia státuszában, amelynek végrehajtása után a londoni kormány ígéretet tesz, hogy javasolni fogja Transzjordániának a Népszövetség tagjai sorába való felvételét.

Palesztina költségvetése igen aktiv. Jeruzsálemből jelentik: a kormány jelenleg egymillió font többlettel rendelkezik kintestárában, ami unikum a mai gazdasági viszonyok között, amikor a legtöbb államban súlyos deficitekkel zárják a kormányok költségvetéseiket. Ez a többlet mindennél jobban illusztrálja Palesztina gazdasági szilárdaságát.

Franciáországban megünnepelték Gambetta halálának ötvenedik évfordulóját. Párizsból jelentik: Cahorsban ünnepség volt Gambetta halálának 50-ik évfordulója alkalmából. De Monzie francia közoktatásiügyi miniszter mondott emlékbeszédet az ünnepségen. Egyidejű jelentés szerint Ville d’Avrayben felavatták Gambetta szobrát.

G. B. Shaw Luxorba érkezett. Londomból jelentik: G. B. Shaw világhírű légi útján feleségével Luxorba érkezett. Tegnap külön repülőgépet béreltek s ennek utaskabinjában elrepültek az Assuanban épülő óriásgát felett, majd a sivatagban leszállottak azon a helyen, ahol egykor Juvenális, az író régi római mintaképe élt.

A görög hatóságok újra szabadlábra helyezték Samuel Insull csikágói bankárt. Newyorkból jelentik: Amerikában nagy feltűnést keltett, hogy a görög hatóságok újra szabadlábra helyezték a csikágói Samuel Insull bankárt s nem akarják kiadni Amerikának.

UJ KELET *Legújabb hírek*

750 millió lejes megtakarítást jelen- tenek az államnak Lugoseanu edjigi tárgyalásai

Érdekes beszédben válaszolt az uralkodó a kormány újévi üdvözlétére

Bucuresti-Bukarest, január 2. (Az Uj Kelet tud.) Lugoseanu ipar- és kereskedelmi miniszter a kormány megbízásából tárgyalásokat folytatott részint a külföldi hitelezőkkel részint pedig a Népszövetséggel, szombaton éjjel háromnegyed 12-kor Bukarestbe érkezett. A miniszter azonnal felkereste Maniu Gyulát és részletes jelentést tett eddigi tárgyalásainak eredményéről, amelyet kielégítőnek tart és amely, véleménye szerint lehetővé tesz egy kedvező meg-egyeztést Románia és a külföldi hite-
zők között.

A bukaresti lapok munkatársai már Krajován várták az iparügyi minisz-
tert hozó vonatot és igyekeztek részle-
tes felvilágosításokat kapni Lugoseanu
től a külföldi tartozások fizetésének, il-
letőleg nemfizetésének stádiumára va-
natkozólag. Lugoseanu arra való hivat-
kozással, hogy előbb a kormánynak kell
jelentést tennie tárgyalásairól, megta-
gadott minden felvilágosítást. Ezzel
szemben megérkezése után hamarosan
kiszivárgott a hír, hogy a párizsi hite-
lezők sok megértést tanúsítottak Romá-
nia pénzügyi helyzetével szemben. A
hitelezők mindenestre ragaszkodnak
ahhoz, hogy a román kormány egyez-
zék meg a Népszövetség pénzügyi bi-
zottságával az ország pénzügyi és gaz-
dasági reorganizálásának programja
tekintetében. Am ettől függetlenül is
hozzájárultak ahhoz, hogy Románia
1933 áprilisig ne fizesse a külföldnek
járó tőketörlesztéseket.

E halasztás egymaga közel 750
millió lejes megtakarítást jelent az ál-
lam számára és érhető könnyebbséget
a kormánynak. Amennyiben a tőketör-
lesztés felfüggesztése végleges volna,
ugy a költségvetés egy körülbelül évi
hárommilliárd lejes tehertől könnyeb-
bülne meg. Ezenkívül folynak a tárgya-
lások abban az irányban is, hogy redu-
kálják Románia kötelezettségeit azok-
kal a részint a háború befejezése előtti,
részint pedig a háborút követő évek-
ben kibocsátott járadékpaniroknál, ame-
lyeket Bratiannu Vintila 1927-ben arany-
lejre revalorizált, csak hogy ezen az
uton is elgvengethesse a stabilizációs
kölcsön útját.

Január 1. a fővárosban

Bucuresti-Bukarest, január 2. Az új-
évet Bukarestben a szokásos ünnepi kül-
sőségek között ünnepelték meg. A pa-
triarchán Tedeum volt, majd az uralkodó
fogadta a kormány tagjainak tisztelgés-
t. Maniu Gyula miniszterelnök tohna-
csolta az uralkodónak a kormány üdvöz-
letét.

A kormány és Románia népe nevé-
ben nyujtam át Felségednek a nemzet
jókívánásait az újévi alkalmával — mon-
dotta Maniu. — Nem akarok a multtal
foglalkozni, nem akarom felsorolni azo-
kat a nehézségeket és gazdasági bajokat,
amelyek Felségednek annyi gondot okoz-

Ujdonság! Ujdonság!
JOSEPH ROTH

HIOB

c. regénye.
Ara 84 lej

Heine óta még egyetlen író sem dolgo-
zott fel zsidó tárgyat olyan ragyogó és
emelkedett nyelven, olyan feledhetetlenül
megkapó szóp képekben, az élmény ak-
kora tűzével és mélységével, mint Joseph
Roth „Hiob” c. regényében. Kapható az
Uj Kelet könyvosztályában az összeg és
portóköltés elzetes beküldése mellett
(bármilyen is) vagy utánvétellel.

tak az elmúlt év folyamán. Csak arra
akarok rámutatni, hogy ha Felséged
bölcs vezetése mellett szembenézünk a
nehézségekkel, akkor az újévben meg-
találjuk azt az utat, amely a dinasztia-
nak és az ország népének a boldogulá-
sához vezet. Bizom abban, hogy Felséged
védelme alatt, Románia sérthetetlen na-
tárai között békés munkát folytathatunk
az új esztendőben és semmi sem zavarja
meg a békét és biztonságot, amelyet a
román nemzet nehéz küzdelmeivel ki-
érdemelt.

Beszéde további során megemlítette
Maniu, hogy az az ország, amelynek élén
a szorgalmas, élénk, kitartó uralkodó áll,
bizalommal nézhet a jövő elébe. Az or-
szág fiatal uralkodója a multban is tanu-
jelét adta az alkotmány és jog iránti tisz-
teletének. A nép tudja ezt és ezért bizik
sorsa javulásában.

Ezután Maniu miniszterelnök Isten
áldását kérte az uralkodóra, az egész di-
nasztiaira és az ország népére.

Maniu beszéde után Miron Christea

pátriárka az egyház nevében köszöntötte
fel a királyt az újesztendő alkalmából.

A király válasza

II. Károly király válaszában köszö-
netet mondott a jókívánásokért. Hangsu-
lyozta az uralkodó, hogy osztja a minisz-
terelnök véleményét. Bizni kell a jövő-
ben. A boldogabb év iránti bizalomra fel-
jogosítanak a román nép erényei, szor-
galma, nyugalma, megbízhatósága és ko-
molysága. Az uralkodó kötelességének
érzi, hogy szeretettel vezesse utjain az
ország népét.

A diplomáciai testület nevében Dolci
biboros, pápai nuncius fejezte ki az ural-
kodó előtt jókívánásait és egyben fel-
köszöntötte az egész román nemzetet is.
Reményének adott kifejezést, hogy ebben
az évben a szelid kereszténység békéje
lesz urrá a népeken és a súlyos idők után
nyugalmasabb esztendők következnek.

Az uralkodó ezután hosszasan elbeszél-
getett a kormány tagjaival, a pátriárká-
val és a külföldi követekkel.

Lankadatlanul hőmpölyög az aranyáradat Amerika felé

Newyork, január 2. Az aranyáradat
lankadatlan erővel hőmpölyög továbbra
is az Egyesült Államok felé. Az arany-
import főbb tételei: Angliából 24,8, Fran-
ciaországból 9, Hollandiából 2,6, Indiá-

ból 1,39 és Kanadából egy millió dollár
értékű aranyat irtak át amerikai szám-
lára. Az aranykivitel ezzel szemben tel-
jesen szünetel.

Életbe lépett a forgalmi és fényüzési adók felemeléséről szóló törvény

A Monitorul Oficial december 31-iki száma közli az új törvényt

Bucuresti-Bukarest, január 2. (Az Uj
Kelet tud.) A Monitorul Oficial decem-
ber 31-iki száma közli az új fényüzési és
forgalmi adótörvényt, amelynek rendel-
kezései január elsejével már életbe is
léptek. Az új törvény fényüzési és for-
galmi adó alá veti az összes ipari ter-
mékeket és nyersanyagokat, amelyeket
bármilyen cím alatt állítanak elő, hoznak
forgalomba, vagy exportálnak az ország-
ból.

A törvény három mellékletet tartal-
maz, amely precizirozza az egyes cikke-
re kivetett adók mértékét. Az A-lista a
16 és fél százalékos adóval, a B-lista a
11 százalékos adóval, a C-lista a 2 és fél
százalékos, a D-lista pedig az egy száza-
lékos adóval terhelt ipari termékeket és
nyersanyagokat tartalmazza. Az E-lista
az adó alól mentesített cikkekről közöl ki-
mutatást.

Kivégeztek két rendőrgyilkost a Sing-Singben

A gyilkosok nyugodtan ültek a villamoszékbe

Newyork, január 2. Két rendőrgyilkos
ült be a napokban a Sing Sing hírhedt
villanyoszákába, hogy soha többé fel ne
keljen belőle. A harmadik kivégzésre
rendelt az utolsó órákban kegyelmet ka-
pott.

Charles Markovitz 21 esztendő és Jo-
seph Brown 20 esztendő banditák szá-
mára nem volt kegyelem. Megölték O'
Shaughnessy rendőrmestert, lakolnik
kellett. Gente Akiyama, a gyilkos japán
inas, aki kegyetlenül végzett gazdájával,
megmenekült, aminek állítólag politikai
okai voltak. A befentesek szerint ugyan
is a japán kormány diplomáciai uton el-
járt, mert nem tetszett nekik, hogy egy
japánt kivégezzenek.

A két gyilkos kivégzése is halasztást
szennvedett. A börtön szokásos évi nagy
szünetioldása ugyanis csak éjfél felé ért
véget és a két dolgot nem lehetett más-
képen összeegyeztetni, csak úgy, hogy a
kivégzést elhalasztották éjjelutánra, hogy
a rabok mulatságát ne zavarják.

Igy éjjel 12 óra 30 perckor kerültek
sorra a kivégzések. Elsőnek Markovitz
ment a székbe. Utolsó szavai ezek voltak:
„Nem érdelem meg ezt a büntetést!”

Brown mielőtt belépett a kivégzési te-
rembe nyugodtan megjegyezte:
„Ha mennünk kell, hát mennünk kell,
ez az egész...”

Négy perc múlva halott volt.

Hét japán hadihajó van utban Tientsin felé

London, január 2. Hét japán hadiha-
jó utban van Tientsin felé. A japán
admiralitás intézkedése az északkeleti
csapatösszevonásokkal áll kapcsolatban
s a japán alattvalók élet, és vagyonbiz-
tonságának megvédését hivatott szol-
gálni.

Csehszlovákiában elmerad- tak az újévi fogadások Masaryk betegsége miatt

Prága, január 2. Masaryk elnök in-
fluenza megbetegedése miatt elmaradt
a szokásos újévi fogadtatás. A diplomá-
ciai kar írásban juttatta el jókívánás-
gait az elnökhöz. Masaryk állapota
egyébként javult s most már a napot
ágyon kívül tölti.

A kínai kormánycsapatok bekerítették a kínai kommunista csapa- tok egy részét

London, január 2. Kínai kormány-
csapatok a Peking—Hankau vasutvo-
nal mentén több napos harcok után be-
kerítették a kínai kommunista csapa-
tok egy részét. Az el nem fogott oszta-
gok gyors tempóban hátrálnak.

Spanyolországban tovább folyik a szélsőségesek le- tartóztatása

Madrid, január 2. Sevillában, Sara-
gossában és Barcelonában folytatják a
szélsőségesek letartóztatását. A katalán
fővárosban újabb 10 métermázsza bom-
bák gyártásához szükséges dinamitot
s más robbanóanyagot foglaltak le.

A lengyel kormány a főiskolák autonómiájá- nak megszorítására készül

Varsó, január 2. A lengyel kormány
törvényjavaslatot terjeszt a törvényho-
zás elé amely a főiskolák autonómiáját
megszorítja. Zavargások esetén a rend-
őrség törvényes felhatalmazást fog ka-
pni az egyetemeken a rend helyreállítá-
sára. A rektorokat 3 évre fogják válasz-
tani s a választás elnöki megerősítésre
szorul. A diákoknak eltiltják a politi-
kai pártokhoz való tartozás vállalását.

Amerikában újra emelkedett a tőz-
detagság díja. Párizsból jelentik: A new-
yorki értéktőzsdén december végén tőz-
sdetagságot 103 ezer dollárért adtak el. Az
elmúlt évben a tőzsdetagság ára alacso-
nyabb volt május végén, amikor 68 ezer
dollárért cserélt gádat a tagsági jogosít-
vány s a legmagasabb árat szeptember
7-én érték el 185 ezer dollár megváltási
összeggel.

A csehszlovák ipar újabb megren-
delést kapott a szovjettől. Prágából je-
lentik: A csehszlovák ipar újabb 20 mil-
ió cseh korona értékű megrendelést ka-
pott a szovjettől. Az oroszok főként gé-
peket importálnak Csehszlovákiából.

GAZGYAR

CLUJ

Telefon:

41

szállít gázberendezéseket, kok-
szot és kátrányt

FRATERNITAS Könyv. és Lapkiadó Rt.
nyomása, Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L.
Pop (v. Brassai u.) 19, ss. Telefon 2-77

Taxa p
plátite i
No. 2247
da Baro
Telefon:
Havonta
évre 600.
földre: 6
félévre 6
detések
KELET
zsidóság
keink ut
rás meg

Egy ál

Nem ro
A pénz
földi min
küldeni a
Minden
A szeg
bácsi fog
Nem ro
Most u
lyesen ke
Mi az,
Napok
nincs mé
Később
csen p
Most ig
Es ezu
közölni a
hogy nin
Es a
ügyigazg
ostromol
Szegén
tetni?
Mert a
pénzügyt
megsem
Olyan
soknak r
ják küld
Mert e
beg nyu
kedő és

A legs

szelleme
tervezetb
bizottság
teni.

Jellem
séggel e
zetet ne
könyv r
törvénye
dex mind
lenkezőle
nyok tel
Ha a
len gon
akad, ak
legmegbe
harsogta
számokra
demokra
ezt a tör
vazni és
nak épül
lepiébe
linak is

Holott
vezete m
na. Egy
dál a h
valóan sz
ra nézve
két évi f
vényes f
nek olya
ra époly
akik ne
A fasz
mi irány
térbe dur
mely ne
dést és
ménysz
vénykód
csaknem
megtiltja
meg azo
földi áll
legális u
rendelke
szenek.

Az ál
kánabb
törvény-
fegyházi
nem seg
bertársá
egy vizt
segíteni,
tönbünte
nagy díe
De m
kodesz
szerenes
bizonyna
vendéglő